

Lidij, mēs ar tevi lepojamies!

● «Narvesen» Preses apvienības departamenta direktors Edvins Alksnis, «Narvesen» Preses apvienības Jēkabpils reģiona vadītāja Inese Griškūne, laikraksta «Novadnieks» žurnāliste Lidija Kirillova un veiksmīgais lasītājs Jānis Trubačs Preses dienu noslēgumā Preiļos. Foto: M.Rukosjuvs

Seneka ir teicis: «Par pakalpojumu lai stāsta nevis tas, kas to sniedza, bet tas, kas to saņēmis.»

Tā arī šoreiz iznāca. «Novadnieku» un žurnālisti Lidija Kirillovu novērtēja lasītāji, un mums, laikraksta veidotājiem, ir dubults prieks — gan par to, ka «Novadnieks» iecienītāko laikrakstu vidū, gan par Lidijas darbu, kurš tika ievērots un atzīts.

«Narvesen» un TELE2 Preses dienu ietvaros tika izsludināta aptauja «Mans iecienītākais rajona žurnālists». «Narvesen» Preses dienas aptver visu Latviju un to laikā jau otro gadu pēc kārtas tiek noteikti Latvijas rajonu populārākie žurnālisti un pirktākie preses izdevumi. «Novadniekā» tika publicēta anketa, kur aicinājām lasītājus nosaukt savu iecienītāko rajona laikraksta žurnālistu, izvirzot viņu apbalvošanai ar «Narvesen» balvu. Savukārt visas iesniegtās anketas piedalījās izlozē, kurā noskaidroja laimīgo aptaujas dalībnieku.

Svinīgā noslēguma pasākumā Preiļos preses tirdzniecības veikalā Brīvības ielā, piedalījās «Narvesen» Preses apvienības departamenta direktoram Edvinam Alksnim, «Narvesen» Preses apvienības Jēkabpils reģiona vadītājai Inesei Griškūnei (kuras apkalpes zonā ir Līvāni, Preiļi, Jēkabpils un Aizkraukle) un «Novadnieka» redakcijas darbiniekiem, tika sveikta lasītāju atzītākā žurnāliste

LIDIJA KIRILLOVA un lasītājs Jānis Trubačs, kura iesūtītā anketa piedalījās izlozē.

Jānis dzīvo Preiļos, agrāk

strādājis Preiļu policijas pārvaldes ceļu policijā un nepilngadīgo lietu inspekcijā, tagad ir Krāslavas rajona policijas pārvaldes speciālists. Uz jaunatjumu, kāpēc viņš savu balsi atdevis par labu Lidijai, Jānis atbildēja īsi un konkrēti: «Mēs ar Lidiju esam īsti sadarbības partneri, jo viņa veido policijas ziņu lapu.»

Vaicāta «Kā jūties laureātes godā?» — Lidija teica: «Esmu apmulsusi. Paldies lasītājiem par augsto atzinību būt populārākai žurnālistei rajonā. Bet gribu piebilst, ka šādu atzinību ir pelnījis ikviens rajona preses žurnālists.»

Lidija no aptaujas organizētājiem saņēma mobilo telefonu, Goda rakstu, ko parakstījis «Narvesen Baltija» ģenerāldirektors a/s Preses apvienības valdes priekšsēdētājs Petters Lundebijs, un piemiņas pildspalvu koka

ietvarā ar uzrakstu «Iecienītākajam rajona žurnālistam NARVESEN Preses dienas 2003» un, protams, ziedus no kolēģiem. Savukārt Jānim — mobila telefons un piemiņas balva.

Paldies par līdzdalību «Narvesen» Preses dienās! Ceru, ka nākamgad dalībnieku skaits Preiļu rajonā būs vēl kuplāks un uz tikšanos 2004. gada «Narvesen» rīkotajās Preses dienās un noslēguma pasākumā «Novadnieka» redakcijā!

Lidij, mēs ar tevi lepojamies! Tu jau sen to biji pelnījusi. Lai Pegazs uz pleca un kolēģu atbalsts, laba veselība un silta vasara, daudz jaunu ideju un turi augstu žurnālistu ģildes karogu.

«Novadnieka» redakcijas vārdā redaktore Tamāra Elste

Par grozījumiem nekustamā īpašuma nodokli

Latvijas Pirmā partija (LPP) uzskata, ka grozījums likumā «Par nekustamā īpašuma nodokli» pēc būtības ir nodalāmas iedzīvotāju un uzņēmēju interesēs. Vienlaikus partija uzsver, ka dzīvokļu un privātmāju aplikšana ar nekustamā īpašuma nodokli nav pieļaujama, «Novadnieku» informē LPP komunikāciju vadītāja L.Krapāne.

Plānotais nekustamā īpašuma nodokļa samazinājums ir

būtisks uzņēmējdarbības vides attīstībai. Plānojot savu biznesu, uzņēmēji rēķinās ar pastāvošajā likumdošanā atrunātajiem uzņēmējdarbības vides pamatnosacījumiem, kas paredz 2004. gadā samazināt nekustamā īpašuma nodokli saimnieciskajā darbībā izmantojamām ēkām un būvēm no 1,5% līdz 1%. Ja plānotā nodokļu likme netiek samazināta, uzņēmēju zaudējumi būs mērojami no 9-

18 miljoniem latu.

Neprognozējama nodokļu politika grauj centienus veicināt investīciju ieplūšanu valstī, uzlabot investīciju vidi un radīt jaunas darba vietas, mazinot bezdarbu. Šāda situācija uzskatāma par ekonomiskās attīstības kavējošu faktoru, kas ir klaji neizdevīga valsts budžetam, jo pretēji valdības deklarētajam neveicina budžeta ieņēmumu pieaugumu.

Ja finanšu ministrija kā vieno veidu budžeta ieņēmumu izpildei redz nekustamā īpašuma nodokļa likmes atstāšanu iepriekšējā līmenī. LPP aicina meklēt alternatīvu, kādā veidā kompensēt uzņēmēju zaudējumus, ko tiem rada pēkšņas pastāvošās likumdošanas izmaiņas.

Redakcijas piebilde. Cerams, ka viss skaisti iecerētais tiks īstenots.

● AKKA/LAA informācija par licences saņemšanu mūzikas publiskam izpildījumam

⇒ 3. lpp.

● 14. jūnijs — komunistiskā terorā upuru piemiņas diena

⇒ 4. lpp.

● Lielākais uzņēmums Sīļukalnā — SIA «Ceriņi-98»

⇒ 5. lpp.

● Kā dzīvo invalīdi Preiļu novada Aizkalnē

⇒ 6., 7. lpp.

● Apsveikumi, horoskopi. Veselība

⇒ 8. lpp.

● Sludinājumi, reklāmas

⇒ 12. lpp.

Nepilsoņi apgūst latviešu valodu

Nepilsoņiem, kuri gatavojas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, tiek piedāvātas plašas iespējas papildināt latviešu valodas prasmes un tā sagatavoties zināšanu pārbaudei.

Latviešu valodas apguves bezmaksas kursi tiek rīkoti Riebiņos. Kā «Novadnieku» informēja Naturalizācijas pārvaldes Preiļu filiāles vadītāja Ritma Vigule, kopš gada sākumu vēlēšanas iegūt pilsonību izteicis 31 rajonā dzīvojošais nepilsoņi. Lai veiksmīgi nokārtotu latviešu valodas prasmju pārbaudījumu, lielai daļai no viņiem nācās papildināt zināšanas kursus. Nesen Aglonā beidzās latviešu valodas kursi, kurus beidza 17 nepilsoņi. Ar Riebiņos tiek plānots rīkot līdzīgas bezmaksas apmācības 60 stundu garumā. Grupā nepieciešami vismaz 15 dalībnieki, pagaidām pieteikušies tikai seši interesenti. Paredzams, ka mācības varētu sākties jūlija vidū. Ritma Vigule aicina nepilsoņus pieteikties otrdienās un ceturtdienās Preiļos, Raiņa bulvārī 19, Naturalizācijas pārvaldes Preiļu filiālē (tālrunis uzziņām 53-21723).

Mācās nevalstisko organizāciju darbinieki

Šodien, 14.jūnijā, jauniešu iniciatīvas atbalsta centrs «Sava kabata» Līvānos rīko semināru par sabiedrisko attiecību jautājumiem. Šis ir jau trešais seminārs nevalstisko organizāciju darbiniekiem, kas notiek PHARE Access projekta «Atbalsts sociāli apdraudētiem bērniem un jauniešiem» ietvaros. Dalībniekiem tiks dota iespēja uzzināt, kā labāk komunicēties ar sabiedrību. Izvērtējot iepriekšējo semināru anketas, atklājās, ka dalībnieki labāk mācās praktiskas lietas. Tāpēc arī šī semināra galvenās darba metodes ir darbs grupās un diskusijas, informē jauniešu iniciatīvas atbalsta centra «Sava kabata» valdes priekšsēdētāja Ieva Garjāne.

Sniegs padomus dārzkopībā

17. jūnijā no pulksten 10.00 līdz 16.00 Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojā Preiļos, Raiņa bulvārī 21a bezmaksas konsultācijas sniegs reģionālā konsultante dārzkopībā Janīna Kursīte. Uzziņas pa tālruni 53-81264.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Latvijā eiro — pēc pāris gadiem

Ja Latvija referendumā šī gada 20. septembrī nobalsos par iestāšanos Eiropas Savienībā, Latvijas lata piesaiste Eiropas vienotajai valūtai — eiro — varētu notikt 2005. gada 1. janvārī. Pāreja notiks, ņemot vērā kursu piesaistes brīdī jeb kursu, kas fiksēts 2004. gada 31. decembrī, paziņojis Latvijas Bankas prezidents Ilmārs Rīmševičs.

Ekspremieram Bērziņam savs bizness

Iepriekšējās valdības vadītājs un 8. Saeimā neieklūvušais savienības «Latvijas ceļš» bijušais priekšsēdētājs Andris Bērziņš sāks privātu uzņēmējdarbību savā konsultāciju birojā «Andris Bērziņš — konsultācijas», ziņo BNS. Ekspremijs uzskata, ka viņam ir plašas zināšanas un pieredze, kas citiem var būt noderīga, un viņš ir gatavs konsultēt gan par ES un ar iestāšanos tajā saistītām problēmām, mārketingu, reklāmu, kā arī likumdošanas jautājumiem.

Domburs zaudē redaktora krēslu

Jānis Domburs saņēmis rīkojumu par viņa atbrīvošanu no jaunā nedēļas žurnāla «Kas notiek?» galvenā redaktora amata ar šī gada 9. jūliju. Pamatotums — saimnieciskā optimizācija un štatu samazināšana. Izdevniecības «Žurnāls «Santa»» valdes priekšsēdētājs Ivars Zariņš Dombura atlaišanu skaidro ar to, ka žurnāls nesasniedza tos apjomus, kurus izdevniecība bija plānojusi, turklāt priekšā ir vasara. Darbā paturēta otra redaktore Silvija Jokste, jo Domburs bijis par dārgu. Izdevējus nebiedē fakts, ka ar J. Dombura aiziešanu žurnāls varētu zaudēt daļu popularitātes.

Vecākiem būs jānodrošina bērniem minimums

Pirmdien valdības komitejā akceptētais ministra bērnu un ģimenes lietās sekretariāta sagatavotais noteikumu projekts paredz, ka minimālais uzturētājam bērnam ir jānodrošina noteiktais minimālais mēnešs darba algas, ziņo LETA. Pašreiz tie būtu 17,50 lati. Savukārt minimālais uzturētājam bērnam no 7 līdz 18 gadiem, tiks noteikts 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēnešs algas. Pašreiz tas būtu 21 lats. Noteikumu izstrādātāji (visnotaļ no reālās dzīves neatrauti cilvēki!) norāda, ka minimālā uzturētājam bērnam ir jānodrošina uzlabos bērnu materiālo nodrošinājumu šķirtajās ģimenēs. Pieņemot, ka likumsargiem kaut kā izdosies no bēguļojošiem un bieži arī nestrādājošiem tēviem piedzīt pa 21 latam par katru bērnu, nav skaidrs, kā šos līdzekļus piedzīs no mātes, kas reāli audzina bērnus. Turklāt nevar atbildēt uz jautājumu pēc tik fenomenāla izgudrojuma, kas notiks ar tiem vecākiem, kuri nespēj nodrošināt šo minimumu. Vai valsts viņiem izmaksās trūkstošo naudu vai arī atņems vecāku tiesības? Par valsts iespējām palīdzēt liecina fakts, ka līdz ar šo noteikumu akceptēšanu tika noraidīts priekšlikums par pieciem latiem palielināt bērnu kopšanas pabalstus (pašlaik šis pabalsts ir 30 latu mēnesī), jo budžetā nav 2 miljoni. Secinājums — Bažņiks valsts vārdā demonstrē rūpes par bērniem, pieņemot tādus likumdošanas aktus, kuru izpildes kontroles iespējas ir nereālas. Gala jautājums — tad kāpēc tik stubli noteikumi?

Ziņas sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU NOVADA DOMĒ

27. maija sēdes izklāsta turpinājums.

Piešķir līdzekļus

Izskatot iesniegumus par līdzekļu piešķiršanu, nolemts sociālā dienesta darbiniecei Inesei Slūkai apmaksāt dienas naudu 20 eiro apmērā par vienu dienu braucienam uz Nīderlandi. 80 lati no novada domes budžeta piešķirti daļējai autobusa apmaksai pensionāru ekskursijai.

Ar iesniegumu par 800 latu pārskaitīšanu, lai varētu nomaksāt komunālos izdevumus domē bija griezumies Preiļu NVO atbalsta centra direktore S. Loginova. Deputāti nolēma, ka sabiedriskās organizācijas uzturēšanas izdevumu degšanai piešķirami 1000 lati no novada domes budžeta līdzekļiem.

Izsniedz atļaujas

Nolemts atļaut SIA «Inter Gaz MT» uzstādīt ielas ledusskapjus un veikt preču — limonāde, minerālūdens, alus un citi dzērienu — tirdzniecību gāzes uzpildes stacijā Rīgas ielā 8.

Zemnieku saimniecībai «Dālderī» atļauts uzsākt saskaņošanas darbus rūpniecības preču veikala atvēršanai Raiņa bulvārī 12.

SIA «Zolva» saņēma atļau-

jas atvērt pārtikas un ikdienas pieprasījuma preču mazumtirdzniecības veikalus Daugavpils ielā 66a un Rēzeknes ielā 15. Abos veikalos no pulksten 8.00 līdz 22.00 drīkstēs pārdot alkoholiskos dzērienus.

Par ielu un ceļu remontdarbiem

Deputāti, pamatojoties uz informāciju par SAPARD apakšprogrammas «Vispārējās lauku infrastruktūras uzlabošana» atbalsta pasākumiem lauku pašvaldību autoceļu uzlabošanai, kā arī izskatot Aizkalnes un Preiļu pagasta centra iesniegumus par pašvaldības autoceļu stāvokli, nolēma organizēt cenu aptauju projektēšanas darbiem atbilstoši SAPARD programmas prasībām.

Aizkalnes pagasta centra teritorijā plānots remontēt 2,4 kilometrus garu ceļu Garkalni — Pēteri — Ročāni posmu no Ročāniem līdz Pēteriem, kā arī 1,5 kilometrus garu ceļu Aizkalne — Molauka posmu no tilta pie muzeja līdz saimniecībai «Dāboli».

Preiļu pagasta centrā tiks remontēta (uzklāts asfalts) Jaunatnes iela, kā arī ceļa Litavnieki — Krapiški posms (1,1 kilometrs) no Litavniekiem līdz Preiļupes tiltam, vēl

«Tas, kurš neprot saskaitīt savus ekijus, nav bagātāks par to, kuram ir tikai viens ekijš.»

D. Didro

1,07 kilometrus garš šī ceļa posms un 1,77 kilometru garš ceļa gabals no Mūrniekiem uz Krapiškiem.

Lemjot par ceļu remontu, netika pieņemts deputāta Pētera Rožinska piedāvājums papildināt lēmumu un remontējamo ceļa gabalu sarakstā iekļaut posmu no Babriem līdz Raudaukai.

Rīkos «Siera dienas 2003»

Deputāti izskatīja sabiedriskās organizācijas «Siera klubs» valdes priekšsēdētāja V. Davidanovas vēstuli, kurā viņa lūdz domi dot atļauju šī gada 23. augustā Preiļos rīkot «Latvijas novadu siera dienas 2003» un piešķirt šī pasākuma organizēšanai 600 latus. Domes priekšsēdētājs Jānis Eglītis ieteica piešķirt 500 latus, pret ko iebilda deputāts Jānis Anspoks, jo, viņaprāt, ir neētiski nepiešķirt naudu deju kopām, bet siera reklamai atvēlēt 500 latus no domes budžeta. Sekoja vārdiskais balsojums par domes priekšsēdētāja izteikto priekšlikumu: Jānis Anspoks — atturas, Jānis Eglītis — par, Vladimirs Haritonovs — par, Vladimirs Ivanovs — par, Daina Pliča — atturas, Pēteris Rožinskis — atturas, Zinaida Vilcāne — par, Andrejs Zagorskis

— par. Līdzekļi tika piešķirti.

Noteiktas teritorijas, kur aizliegts rīkot azartspēles

Pamatojoties uz LR likumu «Par izlozēm un azartspēlēm» un ņemot vērā pilsētas iedzīvotāju izteiktos viedokļus, deputāti noteica, ka Preiļos azartspēles aizliegts rīkot šādās teritorijās: Turgus laukumam pieguļošajā teritorijā — Raiņa bulvārī līdz A. Paulāna ielai, Rēzeknes ielā līdz Kārsavas ielai, Aglonas ielā līdz N. Rancār ielai un Daugavpils ielā — Talsu ielai. Azartspēļu drīkst rīkot daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās un tām funkcionāli piesaistītajās ēkās.

Par šo lēmumu tiks informēta LR Finanšu ministrijas izložu un azartspēļu inspekcija. Noteikts, ka lēmums stāsies spēkā nākamā gada 1. jūnijā. Par šīm izmaiņām tiks informēti uzņēmumi, kuri atvēruši spēļu zāles šajā lēmumā noteiktajās teritorijās.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L. Kirillova

Remontē ielas un greiderē ceļus

Preiļos atbilstoši šī gada ceļu fonda līdzekļu sadalījumam sākti ietilpinotie darbi. Par to, kādas pilsētas ielas tiks remontētas un kādi uzlabojumi gaidāmi novada lauku ceļos, pastāstīja Preiļu novada domes tehnisko jautājumu nodaļas vadītājs Jānis Skutelis.

— Tika veiktas cenu aptaujas asfaltseguma bedrīšu remontam pilsētas ielās un laukumos, lauku autoceļu profilēšanai un gājēju ietvju izbūvei. Apstiprināti cenu aptaujas protokoli, noslēgti līgumi par darbu izpildi un jau uzsākti pirmie darbi.

Daugavpils ielas posmā no pilsētas centra līdz Talsu ielai labajā pusē jau sāka trotuāra izbūvi. Pēc pagājušajā gadā notikušajiem elektroinženieru nomaņas un laternu uzstādīšanas darbiem ietve bija ļoti sliktā stāvoklī. Ietves būvi veic SIA «Būvteks». Šī firma strādās arī Kooperatīva ielā, kur no Valmieras ielas krustojuma līdz Celtnieku ielas dzīvojamā namu masīvam tiks uzbūvēts trotuārs. Tas netikai uzlabos satiksmes drošību, bet arī atvieglos pilsētas iedzīvotājiem nokļūšanu uz pirmsskolas bērnu izglītības iestādi «Pasaciņa». Notiks arī Rancāna ielas gājēju ietves atjaunošana.

Lai gan esam saņēmuši daudz pretenziju par Liepājas ielas sliktu stāvokli, šovasar tur remonts nenotiks. Lieta tāda, ka programmas «800+» ietvaros 2005. gadā šajā ielā plānota ūdensvada un kanalizācijas izbūve. Tāpēc šovasar tikai iespēju robežās aizbēsim lielākās bedrītes, bet ielas rekonstrukcija notiks vēlāk.

Jau tuvākajā laikā tiks uzsākta pilsētas ielu horizontālo apzīmējumu atjaunošana (gājēju pāreju krāsošana). Šos darbus veiks SIA «CKD-D» no Daugavpils. Pāreju krāsojumā tāpat kā pagājušajā gadā izmantos gaismu atstarojošās bumbiņas, tādā

veidā pārejas autovadītājiem būs ļoti pamanāmas naktī. Diemžēl pāreju krāsojumam firmas dod tikai četru mēnešu garantiju. Lai krāsa turētos ilgāk, uz pārejām tā jāklāj divas reizes, ko līdzekļu trūkuma dēļ nevaram atļauties.

Asfalta seguma un bedrīšu remontu pilsētā jau sācis veikt Daugavpils dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums, kas uzvarēja Preiļu novada domes veiktajā cenu aptaujā. Pašlaik tiek greiderēti lauku ceļi, bet remontēsim tikai sliktākos posmus, jo tiek izstrādāts projekts lauku ceļu sakārtošanai par SAPARD līdzekļiem.

L. Kirillova

VID INFORMĀCIJA

Piecu mēnešu plāns izpildīts par 107,2 procentiem

VID Latgales reģionālā iestāde šī gada piecos mēnešos ieņēmumu plānu izpildījusi par 107,2 procentiem, valsts kopbudžetā iekasējusi 22,4 miljonus latu, kas ir par 1,6 miljoniem latu vairāk nekā 2002. gada attiecīgajā laika periodā un par 1,5 miljoniem latu vairāk nekā plānots.

Valsts pamatbudžetā Latgales reģionālā iestāde iekasējusi

1,3 miljonus latu, tajā skaitā uzņēmuma ienākuma nodoklis iekasēts 900,1 tūkstošu latu apmērā, pievienotās vērtības nodoklis 46,7 tūkstošu latu apmērā, uzņēmējdarbības valsts riska nodeva — 112,3 tūkstošu latu apmērā.

Šī gada piecos mēnešos iekasēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 7,3 miljonu latu apmērā, sociālās apdrošināšanas iemaksas 13,5 miljonu latu apmērā un dabas resursu nodoklis 210,7 tūkstošu latu apmērā.

REDAKCIJAS SLEJA, INFORMĀCIJA

Izklaides pasākumu rīkotājs un mūzikas autori – sadarbības partneri

Vasaras laikā atpūta un izklaide galvenokārt tiek organizēta brīvā dabā. Aktuālas šajā laikā ir vasaras kafejnīcas, zaļumballes, brīvdabas pasākumi un deju vakari. Visām šīm aktivitātēm ir nepieciešama licences saņemšana mūzikas publiskam izpildījumam.

Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autortiesību aģentūra (AKKA/LAA), kas izsniedz licences mūzikas publiskam atskaņojumam, pārstāv ap 2 miljoniem autoru, no kuriem 2,5 tūkstoši ir Latvijas, bet pārējie ārvalstu autori saskaņā ar autortiesību likumiem ar autortiesību organizācijām visā pasaulē. Tas nozīmē, ka, saņemot AKKA/LAA licenci, kafejnīcas īpašnieks, deju vakara rīkotājs u.c. izklaides pasākumu menedžeris iegūst tiesības atskaņot savu klientu vēlmēm atbilstošu mūziku jebkurā veidā un jebkurā laikā, turklāt par pieņemamu samaksu, kas

ir atbildīga šīs mūzikas autoriem.

Autortiesību tarifi ir atbilstošs preces, kas šajā gadījumā ir mūzika, vērtībai. Piemēram, ja kafejnīca atrodas pilsētā (izņemot rajonu centrus), tajā katru dienu (31 dienu mēnesī) skan ierakstu mūzika, radio vai tiek raidīta TV, netiek iekasēta ieejas maksa un šīs kafejnīcas platība ir līdz 30 m², tad autoratlīdzība par publisko izpildījumu jāmaksā LVL 8 mēnesī, ja platība ir 31-50 m² — LVL 9 mēnesī, ja 51-100 m² — LVL 10 mēnesī utt. Savukārt, ja kafejnīcas platība ir 201 m² un vairāk, autoratlīdzība ir LVL 12 mēnesī. Deju vakaros un diskotēkās ar ieejas maksu, ja tiek izmantota mūzika mehāniskā ieraksta izpildījumā, atbildība autoriem jāmaksā 8% apmērā no ieejas maksas bruto ieņēmumiem, bet ne mazāk kā LVL 10 par pasākumu. Ja mūzika tiek atskaņota izpildītājmaksli-

nieku priekšnesumā, maksājamās atbildības apjoms būs 6% no ieejas maksas bruto ieņēmumiem, bet ne mazāk kā LVL 10 par pasākumu. Iepriekš uzskaitītie tarifi attiecas uz rajonu centriem un Latvijas pilsētām. Tarifi autortiesību kolektīvajai administrēšanai, tajā skaitā publiskajam izpildījumam, pēc to publicēšanas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» (27.03.2002.) ir saistoši katram autoru darbu izmantotājam.

AKKA/LAA licence ir vienošanās autoru darbu izmantotāju un autoru starpā. Tā kafejnīcas īpašniekam, pasākumu rīkotājam utt. dod tiesības atskaņot mūziku un ir garantija, ka ar policiju un administratīvā soda maksāšanu nebūs jāsaskaras. Licences saņemšanas brīdī muzikālo darbu izmantotājam ir aptuveni 2 miljoni autoru, arī tādi kā Maikls Džeksons, Madonna, Eminem, Stings, Eltons Džons u.c., kļūst par

sadarbības partneriem. Līdz ar to autori atļauj kafejnīcas īpašniekiem, deju vakaru rīkotājiem u.c. izklaides pasākumu organizētājiem izmantot savus darbus, veicinot viņu izklaides biznesu un piesaistot tam klientus.

**Liene Krīvena,
AKKA/LAA
komunikāciju
konsultante**

Redakcijas piebilde.

Pēc AKKA/LAA datiem Preiļu rajonā ir 72 uzņēmumi, kuri nokārtojuši licences saņemšanu mūzikas publiskam izpildījumam. AKKA/LAA kā apzinīgākos Autortiesību likuma normu pildītājus īpaši atzīmē:

Henriku Borku-Ržečicki (restorāns «Gamma» Līvānos);

Sergeju Kuzminski (kafejnīca «Kalnāres» Līvānu novadā);

Vili Savicki (kafejnīca «Kronis» Preiļos).

Lauksaimniecības zemju īpašniekiem – lielāka atbildība

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes īpašniekiem šajā likumā noteikts pienākums rūpēties par viņiem paredzēto zemi – to paredz 10. jūnijā, valdībā akceptētie grozījumi Lauksaimniecības likumā. Taču tas, vai reāli tiks uzlabota lauksaimniecībā izmantojamās zemes apkopšana un aizaugušo zemju īpašniekiem draudēs sankcijas, atkarīgs no pagastu pašvaldībām, kurām jāuzņemas likuma izpildes kontrolēšana.

Līdz šim dažādos normatīvajos aktos bija sīki noteikti zemju nomnieku, ne īpašnieku pienākumi. Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādātie grozījumi, kas paplašinās arī lauksaimniecības zemju lietotāju un nomnieku pienākumus, paredz, ka īpašniekiem būs jāsaņem zeme no aizaugšanas un citiem procesiem,

kas pasliktina tās stāvokli. Nedrīkstēs pielaut augsnes virskārtas iznīcināšanu un kvalitātes pasliktināšanu, būs jāsaņem zeme no ūdens un vēja erozijas. Noteikti arī citi pienākumi.

ZM Lauku attīstības departamenta zemes izmantošanas nodaļas vadītāja Valentīna Mičurova atzina, ka

šis ir svarīgs solis, lai risinātu situāciju, kad lielu zemes platību īpašnieki, kuri iegādājušies zemi nevis apsaimniekošanai, bet gaida zemes vērtības celšanos, kļūtu atbildīgāki un viņu īpašumā esošās zemes platības tiktu apkoptas atbilstoši zemes izmantošanas mērķim. Turklāt likuma grozījumi būs papildu ierocis pašvaldību rokās, lai cīnītos ar izdedzinātajām kūlas platībām, jo tieši neapkoptās platības pavasaros nonākot kūlas dedzinātāju redzeslokā.

Sodišanas kārtību par neapkoptajām lauku zemes teritorijām nosaka Administratīvo pārkāpumu kodekss,

kurā paredzētie sodi ir 25 lati un 50 lati par atkārtotu pārkāpumu. Līdz šim Lauksaimniecības likumā atbildība par zemes apkopšanu nebija attiecināta uz tās īpašniekiem, tāpēc sodus viņiem nevarēja piespriest.

V.Mičurova atzīst, ka pagastu administratīvajās komisijās nepietiek izpratnes par iespējām sodīt zemes apsaimniekotājus, kas ar laiku varētu mainīties. «Kad jūlijā stāsies spēkā Administratīvā procesa likums, tas ievieš lielāku skaidrību par sodu uzlikšanas kārtību,» skaidro V.Mičurova.

«Diena»

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus katru darbdienu uzklaušisim pa tālr. 1-53-07056.

Kults un tā kalpotāji

Nu, vīri, ķeramies klāt! Ja dūšīgi sašūposim, krēsls būs apkārt kā likts. Tā pēdējās dienās izskatījās notikumi valdībā, kad opozīcijā esošās partijas mēģināja gāzt Repšes valdību, un noorganizēja balsojumu par neuzticības izteikšanu pašreizējam premjeram. Protams, protams, dzīve jau nevirzās augšup tik acimredzami un izjūtami kā grībētos. Bet diezin vai jaunās valdības septiņi varas mēneši salīdzināmi ar septiņiem un vairāk gadiem, kad visas iespējas celt tautas labklājību bija «vecajam partijām». Kā ar to labklājību sastāv, zināms visiem. Taču, piemēram, šī gada valsts budžeta grozījumos, ko patlaban apspriež Saeimas politiskie spēki, parādās 13 miljonus latu liels papildfinansējums medicīnai, parādās mērķdotācijas pašvaldībām, pedagogu darba samaksas palielināšanai, sportam, izglītībai, zemniekiem, invalīdu vajadzībām. Protams, līdzekļu nav tik daudz, cik vajadzētu, bet tomēr labāk, nekā nekas. Cita lieta, bet tas jau ir atkarīgs no vietējiem ierēdņiem, vai, teiksim, medicīniskajai aprūpei paredzētie līdzekļi maz nonāk līdz pacientam. Vai nereti nav tā, ka par šo naudu tiek sapirktas pasakaini dārgas iekārtas, par kuru lietošanu pacientiem jāšķiras vai no puspensijas, bet jēgas, godīgi sakot – nekādas. Aizbrauksi pie galvaspilsētas dakteriem, bet šie pat aci nepametīs uz «vietējiem» papīriem, neuzticās provinces pārbažu rezultātiem.

Ja neņem vērā neizdevušos mēģinājumus veikt apvērsumu un nogāzt Repši, citādi valstī viss pa vecam. Dažviet uzvar veselais saprāts. Piemēram, Saeima no Krimināllikuma svītrojusi normu, kas paredzēja kriminālatbildību par deputāta kandidāta apzinātu apmelošanu, bet par pārējo personu goda un cieņas aizskaršanu – tikai administratīvo atbildību. Turpmāk visu personu, neatkarīgi vai tā ir vai nav deputāts, cieņas un goda aizskaršana sodāma vienādi – līdz 50 minimālajam mēnešalgām. Bet par savu cieņu un godu katram tomēr jā rūpējas pašam.

Latvieši pamazām tuvojas vasaras kulminācijai. Godīgi sakot, ligošanas ziņģes, kas nu jau visās malās skan nedēļas trīs, paspējušas pamatīgi apnikt, lai neteiktu – noriebties. Tāpēc vien, ka skan nevieta un nelaikā, un izjauc visu svētku gaidīšanas un izbaudīšanas burvību.

Latvieši tuvojas lielajai dzēršanas kulminācijai. Alkohola kults un tā kalpotāji. Izglāb draugu, neļauj braukt dzērumā. Meitiņ, mīlini savu apdzērušos puisi, lai tikai šis dzērums trakumā nesadomā sēsties pie stūres. Mammīt, ņem klēpi un noliec gultnā pačūcēt savu apdzērušos mantinieku un noslēp mašīnas atslēgas, kamēr bēbītis atspīrgst. Māsas, meitas, mātes, ligavas, sievas, — pārvērtiet savu Ligo vakaru un Jāņu dienu par murgu, kurā aptekāt un apčubināt savus apdzērušos vīriešus. Vai tādēļ jūs posāt māju, gērbāties skaistā kleitā, sējāt sieru un klājāt svētku galdu? Nu jā, tādēļ. Tāpēc, ka visi kopā esam alkohola kulta piekopēji un šī kulta kalpotāji. Tagad, pirmsjāņu laikā vismaz kaut kur – pa radio, televīzijā vai kur citur ne reizi nav dzirdēti vārdi – nedzer! Nežūpo! Nelieto alkoholu! Katrā rajona, reģiona vai nacionālajā laikrakstā policijas ziņas pārpilnas ar bojā gājušo un ievainoto uzvārdiem, kas cietuši autoavārijās, jo braukuši dzērumā. Piedzērušos autovadītāju automašīnās iet bojā bērni. Sen laiks tiesāt tos vecākus, kas apzināti ļāvuši saviem bērniem sēsties mašīnās, kam pie stūres ir piedzēries autovadītājs un tādējādi apdraudēta bērna dzīvība un veselība.

Alkohola ražotāji un tirgotāji, veikli izmantojot tautiskās noskaņas, ierāžas un tradīcijas, viegli manipulējamus ļaužu prātus, var justies laimīgi, — vēlamais sasniegts. Ļaužu masas apstrādātas un pareizi ievirzītas – nevis nedzert, bet auklēt un lolot dzērāju. Latviešu meitenēm patīk būt kristīnēm un savus vainadzīpus likt edgariem pie kājām.

L.Rancāne

Tirgus ziņas (Ls/kg)

	Līvānos	Preiļos		Līvānos	Preiļos		Līvānos	Preiļos
Gaļa, zivis, piena produkti, olas			Mēle	2,0	—	Gurķi (mazsālīti)	0,80	
Gurma gaļa	1,60	1,50	Tauki	0,65	0,50	Tomāti	1,0	
Plecs	1,30-1,60	1,45-1,50	Liellopa, teļa gaļa	1,10-1,80	—	Kļiploki	0,90-1,0	0,20 (galv.)
Kakla karbonāde	1,80-1,90	1,80-1,90	Pjens	0,20	—	Sīpoli	0,40-1,0	0,50
Karbonāde	2,40	2,20	Krējums	1,0	—	Lociņi	0,10 (bunt.)	0,10 (bunt.)
Kārtaine	1,35-1,40	1,35-1,40	Biezpiens	0,72	—	Dilles	0,10 (bunt.)	0,10 (bunt.)
Speķis	0,80	1,0-1,30	Sviests	1,45	—	Āboli	0,30	—
Sālīts speķis	1,0-1,40	1,45-1,50	Siers	1,40-2,0	—	Žāvēti āboli	0,80	—
Žāvēta gaļa	0,90-3,0	—	Svaigas reņģes	0,36	—	Rabarberi	0,40-0,60	0,30
Galva	0,60-0,70	0,70-0,80	Olas	0,65	—	Pupiņas	0,60-0,70	0,70
Stilbiņi	0,60-0,70	0,90-0,95	Dārzeni, augļi, ogas, medus			Cūku pupas	0,60	0,60 (gl.)
Kājas	0,40-0,60	0,50-0,60	Kartupeļi	0,10-0,12	0,10	Medus (kg)	2,80	2,70
Ribiņas	1,0-1,40	1,0-1,20	Bietes	0,25	0,35	Rapšu eļļa	0,70 (l)	—
Kauli	0,50-0,60	0,40-0,80	Rutki	0,30	0,35	Linsēklas	—	0,50
Aknas	1,30	1,0-1,35	Burkāni	0,30	0,35	Linsēklu rauši	—	0,25
Sirds	1,0	1,0	Burkāni (jaun.)	0,25 (bunt.)	—	Kvieši, mieži	0,10	0,12
Plaušas	0,70	0,80	Kāposti	—	0,50	Āboliņa sēklas	—	1,0-1,20
Nieres	0,70	0,85	Gurķi	0,70	0,70	Apiņi	—	3,50

14. JŪNIJS — KOMUNISTISKĀ TERORA UPURU PIEMIŅAS DIENA

Tas notika Rudzātos

Pēc divu lielvaru – komunistu un fašistu – savstarpējās vienošanās par Baltijas valstu teritoriālo sadalīšanu, kas notika pagājušā gadsimta trīsdesmito gadu beigās un četrdesmito gadu sākumā, mūsu miļo zemīti aneksēja tolaik visagresīvā valsts – PSRS.

Tā arī sākās traģiskie notikumi. Pēc padomju okupācijas 1940. gadā Latvijā iesākās saimnieciskās dzīves pārkārtošana. Ar iesūtīto PSRS darboņu un vietējo kreisi noskaņoto iedzīvotāju atbalstu visā valstī tiek organizēti mītiņi un sapulces, kur ļoti aktīvi uzstājas komunistu agitatori, stāstīdami par cilvēku laimīgo dzīvi padomijā un par grūto darbaļaužu dzīvi Latvijā.

Agītē par laimīgo dzīvi padomijā

Arī Rudzātu pagastā 1940. gada 12. jūlijā tika sasaukta tautas sapulce, kurā piedalījās ap 300 cilvēku, pārsvarā Brīslas, Čirvonieku, Mālkalna un citu ciemu krievu tautības iedzīvotāji, kā arī tuvāko latviešu ciemu iedzīvotāji. Sapulci atklāja Antons Brūvers, runāja slavas dziesmas tautai par laimīgas dzīves sākšanos un izteica pateicību lielajai krievu tautai par palīdzību Latvijas buržuāziskās iekārtas gāšanā. Tagad visi trūcīgie zemnieki, bezzemnieki un strādnieki tiks pie teikšanas pašvaldībās. Tika kritizēta Rudzātu pagasta pašvaldības negatīvā darbība, tādēļ tautai esot jāievēl jauna pagasta padome, pagasta valde un pagasta tiesa.

Vēl sapulcē runāja Pēteris Upenieks, izskaidrojot situāciju valstī. Tagad tauta varēsot piepildīt savu gribu, kas nāksot par labu arī tautas un valsts labklājībai. Esot jāpateicas Sarkanās Armijas ienākšanai, kas izglābusi no kara posta, ko uzsākuši fašisti.

Pēc tam krieviski runāja Samohvalovs, īpaši uzsverot vēlēšanu svarīgumu, aicinot balsot par Darba tautas bloku. Pēc tam viņš stāstīja, kā komunistiskās partijas centieni uzlabos darba tautas dzīvi. Sajūsmu krievos un dažos citos izsauca Samohvalova aicinājums visus provokatorus un tautas maldinātājus saukt pie likumīgās atbildības.

Uzstājās Sabiedrisko lietu ministrijas pārstāvis Ozols no Rīgas, raksturoja saimniecisko stāvokli valstī. Tagad parlamentā nāks pārstāvji no tautas, nebūs nekādu strīdu, nekādas netaisnības. Viņš uzsvēra, ka jaunā valdība nav nākusi, lai izrēķinātos, bet gan lai strādātu. Skan slavājamie Staljinam. Tūdaļ arī ievēl jaunu pagasta vadību, bet izvēlētas personas vēlāk apstiprina LPSR I ministrs Vilis Lācis.

Jaunā propaganda un «izglītošana»

Sākās komunistiskā propaganda un vietējo «izglītošana». Pie pagastnoma tiek izkārti lozungi. To dienu notikumus vēl labi atceras aculiecinieki. Tajā laikā padomju karavīri bieži rādīja kino filmas par «laimīgo dzīvi padomijā». Labi atceros, ka mans skolasbiedrs Salimons Pintāns stāstīja, ka viņš kopā ar māti apmeklēja šos kinoseansus. Māte zinājusi krievu valodu. Reiz kāds no krie-

vu zaldātiem mātei teicis: «Gan jau jūs pieredzēsiet mūsu laimīgo dzīvi, tad ilgi jo ilgi atcerēsieties savu līdzšinējo dzīvi».

Pamazām pagastā tika pārtraukta visu sabiedrisko organizāciju un biedrību darbība. Tika apkarota arī pagasta reliģiskā dzīve. Drīz nodibināta komjauniešu organizācija un pionieru pulciņš pamatskolā. Iedzīvotāju atsauca – minimāla.

Lai gan pirmajā komunistu okupācijas laikā pagastā pārsvarā darbojās vietējie padomju varas atbalstītāji, kuri centīgi centās pilnīt visus norādījumus, kas nāca no ārpuses, tomēr bieži ieradās dažādi propagandisti no apriņķa. Īpaši aktīvi darbojās drošības dienests. Pie varas nāca tie, kas nekad nebija pratuši kārtīgi strādāt un nav griežusi to darīt, kam nekas nebija svēts un dārgs – proletariāts.

Visā valstī tika mainīti skolu pārziņi, bet Rudzātu skolas pārziņis J.Bricis palika amatā, jo simpatizēja padomju varai.

Vienā ģimenē – dažādi likteņi

Jāatzīmē Brūveru ģimenes traģiskais liktenis. Mācoties Aglonas katoļu ģimnāzijā, Edwards Brūvers 1940. gadā aizbēga uz PSRS. Tur viņš nonāca čekistu rokās, neizturēja spīdzināšanu un Maskavā Petrovkas cietumā izdarīja pašnāvību. Antons Brūvers iesaistījās nelegālā pretvalstiskā darbībā. Pēc Aglonas ģimnāzijas absolvēšanas iestājās Latvijas Universitātē un turpināja pagrīdes darbību. Būdams ļoti enerģisks, viņš iedomājās izveidot komjaunatnes šūniņu Rudzātu pagastā. No Rīgas uz tēva mājām viņš atveda proklamācijas un aicināja savu brāli Vladislavu aiznest tās uz Rudzātu pamatskolu. Kāds cits Brūveru ciema jaunietis J.Sola tās aiznesa arī uz Priekulei pamatskolu. Tur proklamācijas nonāca skolas pārziņa Dzeņa rokās, kas par notikušo ziņoja policijai. Vainīgais tika izsekots un 1939. gada pirmajā pusē Antonu Brūveri apcietināja un ievietoja Daugavpils cietumā. Padomju varas laikā viņš tika atbrīvots un turpināja mācības universitātē, bija universitātes stu-

dentu avīzes redaktors.

Atceros, ka jau pēc komunistu trīs mēnešu valdīšanas Antons Brūvers atbrauca pie sava brāļa uz Rudzātiem. Caur manu māti Olgu Brūveri viņš aicināja manu tēvu Pēteri Būmani uz tikšanos, tikai lai nākot vakarā pa tumsu, lai citi neredz. Antons manam tēvam stāstīja par notikumiem valstī. Viņš teica, ka latvieši ir piemānīti, jo nav nekādas brīvības un laimīgas dzīves, ka no padomju varas nekas labs nav gaidāms. Nav demokrātijas, nav patstāvīgas rīcības, ir tikai cietsirdīgs un nežēlīgs terors. Visi norādījumi nākot no Maskavas. Rīgā jau sākušies aresti, daudzi cilvēki pazūdot bez pēdām. Vēl Brūvers teicis, ka, lai gan pats skaidri nezinot, tomēr esot gaidāms kaut kas briesmīgs.

Domājams, ka Antons Brūvers apzinājās savu agrāko kļūdu un tāpēc nemēģināja vēlāk pazust Krievijas plašumos līdz ar Sarkanās armijas at-

● Pēteris Skutelis ar sievu Zuzannu un dēlu Jāni (1939. gads). Pēteris miris Krievijā 1942. gadā. Ģimene no specuzskaites noņemta 1956. gadā.

K.Grīnfeldu, P.Eriņu un J.Pastaru arestēja 5. maijā un drīz vien notiesāja, tāpat skolas pārziņi J.Poču (13. jūnijā), skolotāju A.Vaivodu (14. jūnijā), virsnieku I.Rutkovski (14. jūnijā), automehāniķi J.Zalānu (24. jūnijā), Zemnieki D.Elste, A.Kurčina un A.Kurčins tika arestēti 25. jūnijā.

Pirmie izvestie

Bija skaists saulains rīts. Mūsu ģimene strādāja Rudzātu – Stirnienes ceļa malā. Ap pulksten 10.00 pa ceļu garām pabrauca automašīna, kuras kravas kastē bija redzama Pētera Elsta ģimene

ar mantām. Viņus apsargāja bruņoti čekisti zilām cepurēm galvā. Tā 1941. gada 13. jūnija rītā sākās Rudzātu pagasta iedzīvotāju izsūtīšana. Arī mūsu ģimenei bija sagaidāms tas pats liktenis. Tomēr tā izšķirošā diena pienāca tikai 1949. gadā.

Pārsvarā no pagasta tika izsūtītas tikai aizsargu ģimenes. Daudzi Rudzātu iedzīvotāji (skolotāji, karavīri, studenti un citi) jau pirms un arī pēc masveida izsūtīšanām tika apcietināti gan tepat pagastā, gan citās Latvijas vietās. No visiem Latvijā tika notiesāts tikai S.Bogdans, bet pārējo likteni izlēja Krievijā.

Izsūtīta vietējie

Jāatzīmē, ka arestus un izsūtīšanu organizēja toreizējie Latvijas PSR represīvie orgāni ar vietējo padomju aktīvistu, ziņotāju, aģentu atbalstu. Par pamatu ņemot viņu safabricētos apmelojošos ziņojumus, tika gatavoti arestējamo un izsūtāmo saraksti. Piemēram, čekas ziņotājs ar segvārdu Zvaigzne savā 1940. gada 25. oktobra ziņojumā norādīja, ka «Rudzātu pagasts ir viens no bagātākajiem pagastiem Latgalē, tāpēc tur tagad ir vismazāk padomju varas atbalstītāju. Bieži notiek bijušo varas pārstāvju, aizsargu, kulaku pulcēšanās pie pasta priekšnieka un tiek spriests par to, kā traucēt

● Vēl viena rudzātieša, arī Pētera Skuteļa, ģimene — dēli Roberts un Alberts, sieva Anna un pats Pēteris. Viņš mirst bēda nāvē Vjatlagā 1942. gadā

vēlēšanas, kā arī tiek veikti dažādi sabotāžas pasākumi.»

Aizsargu nodaļas priekšnieks Jānis Lūsis izsūtīšanas laikā nebija mājās, bet, tā kā ģimene tomēr tika izsūtīta, Lūsis pats pieteicās milicijā un tika deportēts. Visi vīriēši Līvānu stacijā tika atdalīti no savām ģimenēm un nosūtīti uz dažādām nometnēm Krievijā.

No 26 arestētajiem un 25 tiesātajiem Rudzātu pagasta iedzīvotājiem augstākais soda mērs tika piespriests astoņiem vīriešiem, vairākiem pat pēc viņu nāves.

Sievietes, bērni un sirmgalvi tika sūtīti uz Sibīriju – Krasnojarskas apgabala kolhoziem. Pagastā 1940. un 1941. gada represijās cieta 56 iedzīvotāji, tajā skaitā 12 sievietes, 14 bērni, 26 vīrieši. Latvijā atgriezās astoņas sievietes, pieci bērni un pieci vīrieši.

Arestētie tika badināti, nežēlīgi spīdzināti, pratināti, pielietojot visnežēlīgākos paņēmienus. Nav jābrīnās, ka tādos apstākļos gandrīz visi 1941. gadā arestētie un deportētie vīrieši – stipri, spēcīgi, apmēram 20 līdz 40 gadus veci – pusgada laikā bija tik garīgi un fiziski nomocīti, ka izskatījās pēc dzīvīem skeletiem.

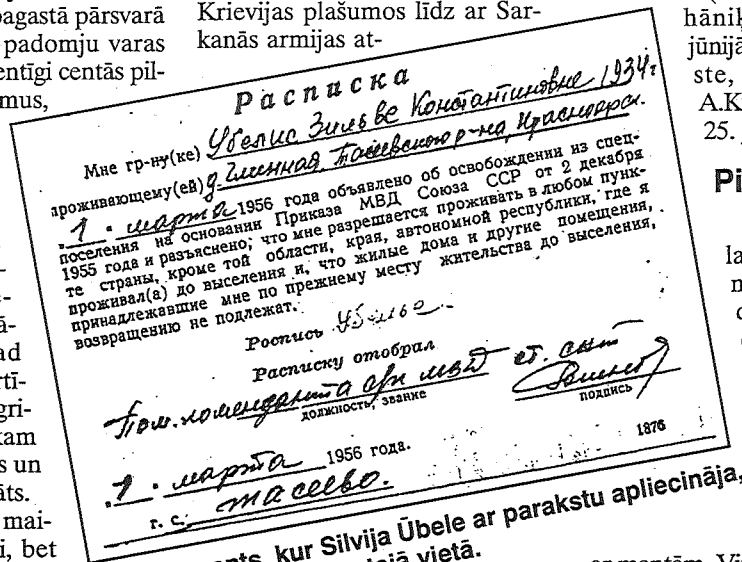
Dzīves paradoksi

Vīri tika mocīti, slepkavoti lēģeros, bet vairākiem sievietēm par labu darbu Lielā tēvijas kara (1941.-1945.) apstākļos vēlāk tika piešķirti apbalvojumi un medaļas. Neskatoties uz visu, gan sievietes, gan bērni no specuzskaites tika atbrīvoti tikai pēc 1956.-1957. gada. Bez tiesībām atgriezties dzimtajā vietā, jo par to draudēja atkārtota deportācija. Tieši šī iemesla dēļ no 1941. gadā arestētajiem un deportētajiem pagastā atgriezās tikai četri cilvēki.

Jāpiezīmē, ka, sākoties karam, no pagasta līdzī Sarkanajai armijai aizgāja tikai pieci vietējie aktīvistu. Pēc kara, baidoties no otrreizējās komunistu okupācijas un deportācijām, mājas pameta vairāk nekā 200 rudzātieši.

(Visas ziņas iegūtas, pētot Latvijas arhīvu materiālus)

Jānis Būmanis,
Rudzātu novada vēstures pētnieks

● Dokuments, kur Silvija Ūbele ar parakstu apliecināja, ka neatgriezies dzimtajā vietā.

kāpšanas. Viņš palika Latvijā un palīdzēja vairākiem cilvēkiem izglābties no represijām. Vācu okupācijas laikā viņš tika arestēts un nošauts Rīgas centrālcietumā.

Represijas un aresti

Represijas Rudzātu pagastā sākās jau 1940. gadā. Pagasta lielākā un priekšzīmīgākā saimniecība tika nacionalizēta, ģimene izdzīta no mājām, viss kustamais un nekustamais īpašums atņemts, bet mājās ierīkots zirgu iznomāšanas punkts. Par tā vadītāju iecēla Antonu Vaivodu, kuram nebija nekādas pieredzes tādas saimniecības vadīšanā. Toties viņš nāca no nabadzīgo vidus un bija uzticams padomju varai. Lapsu ģimenei bija jāiet, kur deguns rāda. Taču nav nelaiemes bez laimes – tā viņi izglābās no turpmākajām deportācijām.

Drīz, 1940. gada rudenī, sākās aresti. 9. septembrī arestēja veterināro feldšeri S.Bogdanu, 21. novembrī – studentu L.Bojāru, 12. decembrī zemnieku A.Grandānu, 27. decembrī aizsargus A.Enģeli un I.Utinānu.

1941. gadā aresti turpinājās: 26. aprīlī arestēja vidusskolnieku I.Pastaru, 7. maijā kareivi P.Večeli, 20. maijā pasta darbinieku T.Krievu, 21. maijā policistu

UZNĒMĒJDARBĪBA

SIA «Ceriņi-98» — lielākais uzņēmums Sīlukalna pagastā, gatavojas piecu gadu jubilejai. Uzņēmums nodrošina ar darbu 12 sava un kaimiņu pagastu iedzīvotājus. Tā īpašnieks Andris Sondors ir optimistiski noskaņots un savai nodarbei saskata perspektīvu arī nākotnē.

Uzņēmums uz attīstības ceļa

Svaigi smaržojoši dažādu izmēru dēļu krāvumi, kokapstrādes darbnīcām raksturīgais troksnis, vēl ne visai sen mežu pamestušu koku kaudzes. Tā izskatās daudzu kokmateriālu sagatavošanas darbnīcu, vienkāršības labad sauktu par gateriem, pagalmos. Atšķirībā no viena otra šāda uzņēmuma, kas jau sācis nikulot, Sīlukalna pagasta SIA «Ceriņi-98» pastāv un attīstās, bet tā īpašnieks Andris Sondors ir optimistiski noskaņots un savai nodarbei saskata perspektīvu arī nākotnē.

Šoruden uzņēmums atzīmēs savas darbības pirmo piecgadi. Andris Sondors atceras pašus pirmssākumus.

— Sāku ar vienu Pūres ražojuma lentzāģi, — viņš stāsta. — To uzstādījām kopā ar divām citām firmām. Pēc tam izpirku arī otro daļu, bet firmām tagad palīdzu iedzu pakalpojumus. Pakāpeniski iegādājos jaunus agregātus, vaielinājās arī darbinieku skaits. Ārpusē bijām četri, bet tagad šeit strādā 12 darbinieki.

Uzstādītas arī iekārtas, kas dēļus sazāģē noteiktā garumā, brusu zāģis, kā arī agregāti, kas sagatavo taras dēļišus un pārstrādā nomaļus.

Pēc darbavietu skaita «Ceriņi-98» ir lielākais uzņēmums Sīlukalna pagastā, un, izņemot vienu kaimiņu pagasta iedzīvotāju, šeit strādā visi vietējie.

Kokmateriālus, ko šajā gaterī pārstrādā, iepērk no firmām, tiek pirktas arī atsevišķas cirsmas un zāģmateriāli sagatavoti saviem spēkiem. Šim vajadzībām ir visa nepieciešamā tehnika. Gatavā produkcija — dēļi un arī taras dēļi. Pēc tam produkcija tiek vest uz Rīgu, no kurienes eksportētālāk uz Angliju. Kravu pieņemostā, kur darbojas simtiem pieņēmēju, stāsta Andris. No pieņēmējiem un viņu pārstāvētajām firmām ir atkarīgs arī kravas vērtējums. Gadās, ka produkcija tiek arī izbrāķēta, tomēr tas notiek reti, atzīst uzņēmējs. Kas šādos gadījumos ir bijis vainojams? Vienu otru reizi strādnieku paviršība, bet reizēm kļūme agregātu darbībā, vai arī kokmateriāliem nav bijusi attiecīgā kvalitāte. Balķi ir sazīlējuši, tos apskādējis mizgrauzis.

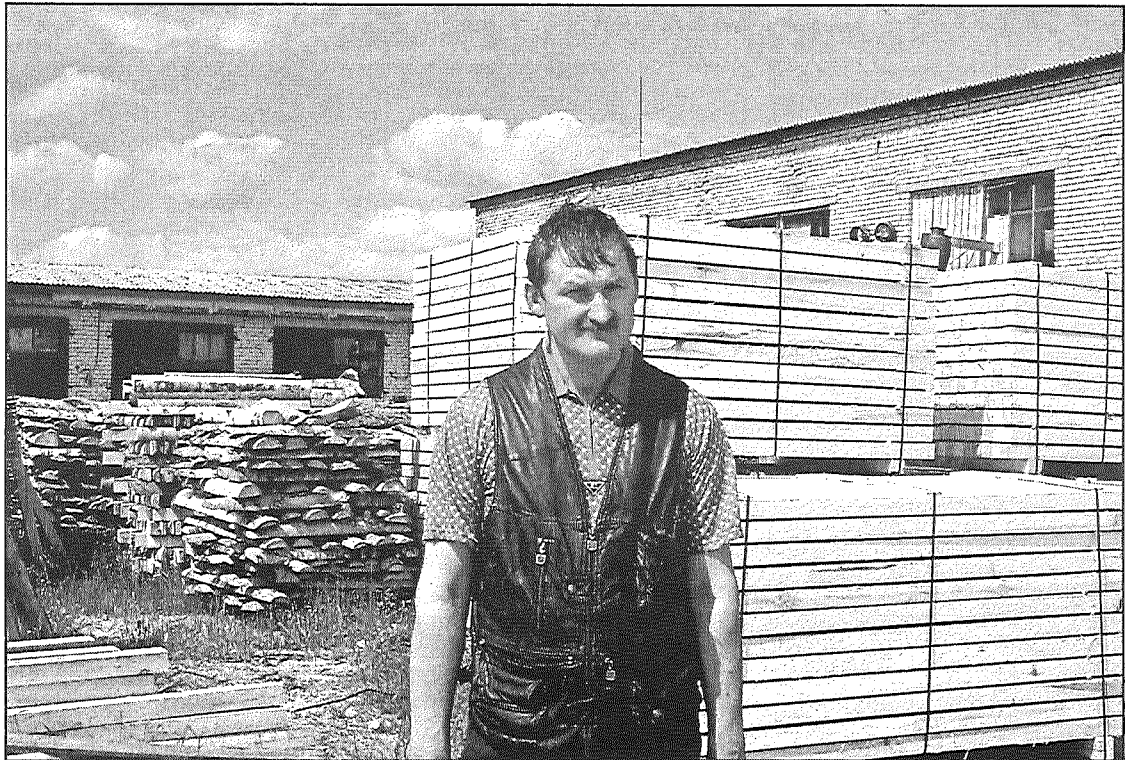
Kokmateriālu sagatavošanas darbu ritms daļēji atkarīgs arī no sezonas, jo ziemas apstākļos ne vienmēr balķus var no meža iz-

vest. Gala iznākumu ietekmē tas, vai piegādāti skuju vai lapu koki. No pirmajiem iegūstams lielāks apjoms produkcijas, bet no otrajiem, kuru apstrādē jāiegulda vairāk darba, gala iznākums ir mazāks.

Kā uzņēmēju ietekmē prognozes, ka mežu platības un iespējamās iegūstamās koksnis apjoms samazinās? Egļu audžu platības patiešām samazinās, Andris piekrīt, bet par lapkoku un sīkbaļķu trūkumu uztraukties nevajadzētu. Tie iegūstami pat kopšanas cirsmās. Tomēr lielāku peļņu dod skujkoku produkcija — dēļi. No atgriezumiem top taras dēļiši. Gan vieni, gan otri aiziet eksportam.

Andris spriež, ka gatera pastāvēšana un sekmīga darbošanās nav atkarīga no kādiem ārējiem apstākļiem, bet tikai no īpašnieka centības un saimniekošanas prasmes, un arī no tā, cik kvalificēti darbinieki. Viņš vada savu uzņēmumu apdomīgi un tālredzīgi, paplašinot pamazām, bez liela riska. Iegādājas jaunas iekārtas, domā par ēkas, kurā gateris atrodas, remontu. No blakus mājas jumta stipra vēja laikā atdalās šifera plāksnes, kas tiek ietriektas Andra uzņēmuma logos. Tagad jau izgatavoti pieci jauni, lieli logi, kas šovasar tiks ielikti, kā arī nodrošināti pret izdauzīšanu ar aizsargrežģi.

Teritorijā vējš dzenā zāģu skaidas. To uzglabāšana rada lielas problēmas. Andris apdomā variantus par zāģskaidu pārstrādi briketēs, ko varētu izlietot apkurei. Iecerējis ražot arī kurināmo šķeldu un tai piejaukt skaidas. Patlaban tās iepērk kāds uzņēmums Līvānos, bet vešana iznākot par tālu. Apkārtnes zemnieki skaidas lieto pakaišiem, vismaz puse no šejienes tiek aizvesta tieši šādiem nolūkiem, kā arī pagrabu,

● Andris Sondors savulaik iemācījās traktorista specialitāti, bet uzņēmējdarbības zināšanas iegūvis laika gaitā. Mācījies no citu kļūdām un panākumiem un tagad teicami pārzina ražošanu no visiem aspektiem.

ūdensvadu siltināšanai. Vietējie iedzīvotāji par lētu samaksu labprāt nopērk arī nomaļus, ko izmanto kurināšanai. Tāpēc cilvēki uztraukušies par uzņēmēja iecerēm uzstādīt šķeldas ražošanas iekārtu, jo tādā gadījumā viņiem vairs nebūs šī lētā kurināmā. Runājot par tālākiem nodomiem, Andris min arī papīrmalkas mizotāja uzstādīšanu, jebšu vienkāršoti sakot — mietu mizojamo.

Visi darbinieki šajā uzņēmumā pieņemti likumīgā un oficiālā kārtā, tiek maksāti attiecīgie nodokļi, nepastāv «aploksņu» maksājumi. Visi kontrolējošie dienesti, kas vien šeit ir rīkojuši pārbaudes, atzīst, ka viss kārtībā, stāsta Andris. Jūtams, ka viņam patīk godīgums un skaidras attiecības visās lietās.

Iespējams, ka tāpēc arī šeit strādājošie nerada problēmas, apzinīgi veic pienākumus. Patlaban ar nodarbinātības dienesta norikojumu strādā arī divi bezdarbnieki. Uzkopj teritoriju, remontē, zāģē malku.

Kopā ar Andri uzņēmumā strādā arī viņa sieva Ināra, kas veic

grāmatvedes pienākumus. Bērni Aiga un Artis mācās sākumskolā. Kamēr dēļus un vedekla aizņēmti uzņēmuma darbos, mājas soli pārzina Andra māmuļa. Piemājas saimniecība nodrošina svaigus produktus, bet piens atliek arī pārdošanai.

L.Rancāne

● REKLĀMA

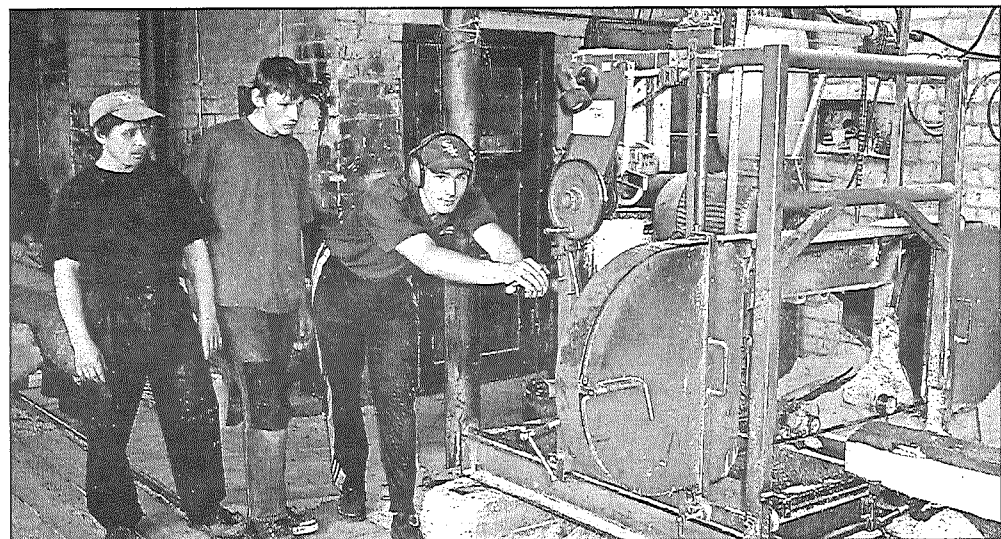
● REKLĀMA

● REKLĀMA

Līgo depozīts

Noguldot naudu Līgo depozītā
privātpersonām
no 19. maija līdz 30. jūnijam,
**Jūs saņemsiet
paaugstinātas
procentu likmes,**
kā arī varēsiet bez maksas:
• atvērt kontu
• pieslēgt Telefonbanku

Hansabanka

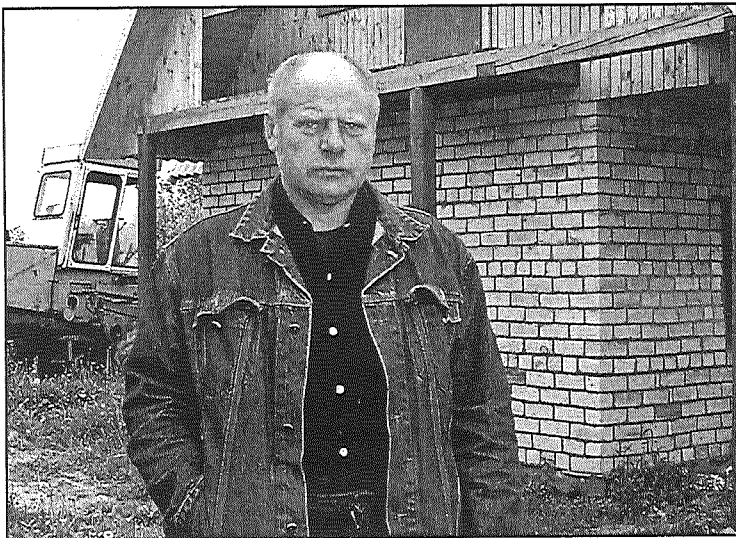
● Ierasto darba ritmu uz pozēšanas brīdi pārtraukuši operatora palīgs Mihails Kovordans (no kreisās), palīgstrādnieks Guntis Bečs un operators Jānis Opolais. Foto: M.Rukosjuvs

PREIĻU NOVADA AIZKALNĒ

Preiļu novads ir plašs, tāpēc ieskats invalīdu dzīvē paredzēts atsevišķi Aizkalnes un Preiļu pagastu centru pārzinātajās teritorijās. Aizkalnē uzskaitīti 32 invalīdi, diviem no viņiem ir pirmā invaliditātes grupa. Novadā sociālās aprūpes nodaļa ir viena, Preiļos, tāpēc arī aizkalniešu aprūpe lielākoties formāla, uz papīra, bet sociālie darbinieki no novada domes savu kāju reti kurā mājā spēruši. Vietējo iedzīvotāju vajadzības labāk pārzina sekretāre Gunta Uzuleviča, kura šo pienākumu veic sabiedriskā kārtā. Uzmanīga pret savu vietējo iedzīvotāju vajadzībām ir arī Aizkalnes pagasta centra vadītāja Valentīna Lukaševiča.

Ģimenes un savai labklājībai

Pašreizējie skolabērni, dzirdot pieminam černobiļiešus, nereti taujā, kas tie tādi ir, kāda cilvēku kategorija, un kāpēc tikai pieaugušie saprot, par ko isti tiek runāts. Bet ļoti daudzās Latvijas mājās septiņpadsmit gadus vecie notikumi joprojām netiek aizmirsti. Arī ALBERTA SURVILO mājās, kurās saimnieko abi ar dzīvesbiedri Annu.

● Notikušais nav maināms un vērsams par labu. Atliek esošo pieņemt par īstenību un to, kas no veselības vēl atlicis, izmantot savai un ģimenes labklājībai. Alberts Survilo pie paša uzbūvētā vasaras namiņa.

Savukārt netīrie ūdeņi notecēja zemē un aizskalojās augsnē. Bija izsniegti respiratori, bet ar tiem varēja izturēt ne ilgāk par stundu. Sejas āda zem respiratoriem kļuva mikla un iekaisa. Tāpēc respiratorus nelietoja.

Iestājās rudens, kļuva auksti, no krāsniņu kurināšanas sāka degt teltis, kurās vīri nakšņoja. Viņi devās mājup vilciena vagonos, bet uz platformām vienlaikus tika vestas automašīnas. No Rīgas tās nonāca Igaunijā.

Nesāpēja nekas, un nekas ļauns nenāca ne prātā, savas pirmās izjūtas pēc atgriešanās tagad atceras Alberts. Bet pēc gadiem četriem organismā dažādās vietās parādījās sāpes, un vēl pēc pāris

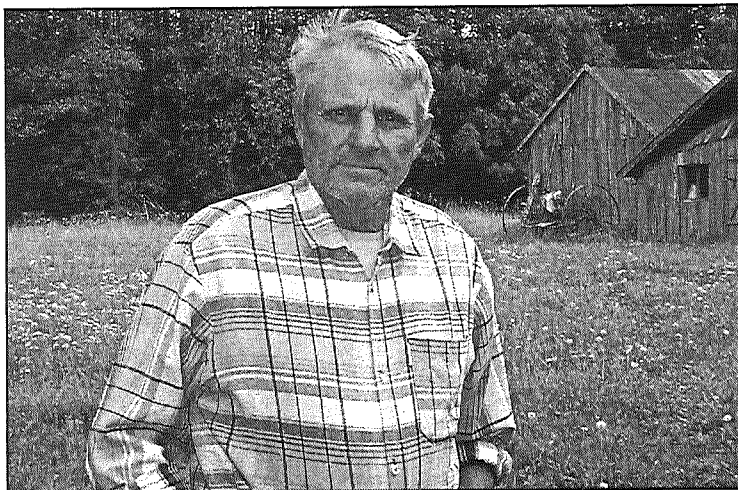
gadiem tās bija ļoti nopietnas. Tika noteikts cēlonis – radiācija. Tagad viņš nosauc visus svarīgākos orgānus: nieres, asinsvadi, kuņģis, arī locītavas, kas ir cietuši. Noteikta otrā invaliditātes grupa. Katru gadu nedēļas divas jāiziet profilaktiskās pārbaudes, jāpārstejas slimnīcā. Zudušas darba spējas.

Alberts rāda celofāna maisiņu, kurš ir pilns ar zaļu kārbīnām. Ar šādu «ekipējumu» pa rokai viņš vada savu saimniecību, kura nav no mazajām. Šajās mājās nodarbojas ar ekoloģisko saimniecību. Alberts palīdz studēt abiem bērniem. Nodarbojas ar celtniecības darbiem, kādreizējo graustu vietā sabūvētas skaistas ēkas.

Ar pensiju vien nepietiek

NIKOLAJŠ MATVEJEVS pārcietis sirds operāciju, lai likvidētu asinsvadu saaugumu. Man bija smags darbs, viņš atceras par saviem spēka gadiem. Strādājis laukopības brigādē, bet kādu laiku gan ticis brigadierā godā. Tomēr viņš neapgalvo, ka sirds slimība saistīta ar darba smagumu. Droši vien cēlonis bijis kāds cits, arī daži citi viņa dzimtas locekļi nav varējuši lepoties ar stiprām sirdīm. Pirms operācijas gan cerējis, ka atgriezīsies spēks, varēs strādāt, taču nekā. Nu jau 16 gadus bez nitroglicerīna tabletēm kabatā ne soli. Dienas laikā, un bieži vien arī naktī, vismaz sešas tabletes iznāk ieņemt.

Bez tam arī citas zāles lietojamas, gan asinsvadu paplašināšanai, gan arī asins šķidrīnāšanai. Ja nokavēta zaļu lietošana, sirdī sākas stipras sāpes. Piedzīvoti arī nepatīkami gadījumi, kā toreiz, kad makšķerēšanas laikā no samirkušajiem pirkstiem pudelīte

● Vasara atnākusi ar plašākām pārvietošanās iespējām, bet ziemā līdz Nikolaja Matvejeva mājām ceļi aizputināti, un nākas vien pieciest vientuļību.

ar nitroglicerīna tabletēm izslidējusi ūdenī. Toreiz sācis kliegt, kamēr to sadzirdējusi sieva.

Lielu laika daļu Nikolajs pavadā vienatnē. Dzīvesbiedre aizgājusi mūžībā. Meita ziemā pārsvārā dzīvo ciematā, kur viņai ērtāk veikt savus darba pienākumus. Pie tēva uzturas pa vasarām, no savas saimniecības apgādā ar produk-

tiem. Taču pensija Nikolajam ir visai maza, ar to vien neiztik, un bēdīgi, ka liela daļa no paša nopelnītā vecumdienām tagad jāatgriež zaļu ražotāju firmām un aptiekām. Viņš stipri cer uz pensijas paaugstinājumu, bet, ja tas būtu tikai četri santīmi, kā iepriekšējo reizi, tad labāk par cilvēkiem neapņirgāties.

Kad jāizvēlas: pirkt zāles vai ēdienu

● Grūti atrast mierinājuma vārdus un tikpat grūti saglabāt kādu cerības stariņu, ka Annas Mihailovas mājā varētu kļūt gaišāk un priecīgāk. Vairāk par visu viņai gribētos, lai invalīdiem būtu lielāka pensija.

Mazmazītiņi kaķa bērni rotājās uz taciņas, un viens no mazajiem, izslējis asti, kas pagaidām sērkokļa resnumā, drosmīgi dodas apsveicināties ar svešiniekiem. Savu balsi nodemonstrē arī piekēdēts suns. Bet citādi šajās mājās valda klusums. Un kaut arī istabā sastopami divi cilvēki, valodas starp viņiem neraisās. Māte ANNA MIHAILOVA pieradusi pie sava klusējošā dēla. Kopā pavadīts viss viņa mūžs, nu jau tuvu piecdesmit gadiem.

No mazām dienām dzīvoju trūkmā, atceras Anna, vajadzēja iet pie citiem saimniekiem ganīt govis. Pieaugušanai nācās smagi strādāt, arī tajā laikā, kad zem sirds nēsāja bērnu. Iespējams, ka tādēļ un vēl arī no piedzīvota kritiena bērns piedzimis vāji attīstīts un nekādas pārmaiņas uz labo pusi tā arī nav piedzīvotas. Tā viņa vadīja mūžu. Rūpēs par Juri un arī par otro, veselā dēlu. Vīrs bija no Krievijas, bieži brauca apciemot savus tuviniekus un vienā no šādām reizēm gāja bojā. Diemžēl neko gaišu un labu šajā dzīvē nespēja saskatīt arī otrs dēls un pats izvēlējās aiziešanu nebūtībā. Ar šādu dzīves stāstu īsumā iepazīstina mājas saimniece, kad esam nosēdināti goda istabā.

Uz galda vāzē maigi smaržo baltās majjrozītes. Vēl kā Vasarsvētkiem plūktas. Bet kopumā zem šo māju jumta ir bezgala smagi, un dzīves skaudrums te runā visā savā tiešumā. Māte visu mūžu ir aprūpējusi savu dēlu, no kura pa istam saprātīgu rīcību vai valodu pēdējos gados vairs nav nācies piedzīvot. Kamēr bijis jaunāks, spējis aiziet kilometra attālumā līdz pastam pēc avīzes. Arī sapratis varējuši, dēls atbildējis, un mātei viņa teiktais bijis skaidrs. Kādu reizi dēlam sniegta stomatologa palīdzība, zoba raušanai lietota narkoze. Kopš tā laika viņš vairs nerunā, izmainījusies arī uzvedība. Annu pašu piemeklējusi reta un smaga slimība, kas lāgā nepadodas pat apārstēšanai – trofiskā čūla kājā. Šī slimība moka jau vairāk nekā divdesmit gadus. Pēdējā reizē, kad ārstējusies slimnīcā, mediķi paziņojuši, ka kāja amputējama. Un nu vēl viens trieciens – onkoloģiskā saslimšana.

Sāpes kājā ir neizstāstāmas, urbi kā ar urbi, Anna stāsta par savā mokām. Pēdējā laikā sāpes pastiprinājušās, čūla palielinājusies apmēros. Laikam no ārstēšanā pielietotās ķīmijas, viņa dalās pārdomās. Tās dēļ arī redze sākusi pavājināties.

Abu divu pensijas saliekot kopā, mēnesī sanāk tikai 65 lati. Interesanti gan, ja pirmās grupas invalīds, kāds ir Juris, būtu ievietots pansionātā, valsts viņa uzturēšanai piešķirtu nesalīdzināmi lielāku summu. Tagad viņa pensija ir trīsdesmit pieci lati mēnesī. Mātei savā mūžā nav izdevies nopelnīt lielāku vecuma pensiju, jo viņa lielākoties bija spiesta pieskatīt un apkopt dēlu. Bez tam slimoja ar kājas dziļo vēnu iekaisumu un strādāt nevarēja.

Lielākā daļa no abu invalīdu pensijas tiek tērēta zaļu iegādei. Trofiskās čūlas slimniekiem vajadzīgs ļoti daudz apsēju, jo tie ātri kļūst asiņaini. Annai nav naudas, par ko tos iegādāties. Redziet, bija vajadzīga arī malka, viņa stāsta par pēdējās pensijas izlietošanu. Samaksājusi par to divdesmit latus. Pērn gan malkas sagādi apmaksājusi pašvaldība.

Bez kājas apkopšanai vienus un tos pašus apsējus nākas lietot vairākkārt, tos mazgājot, vārot. Un arī tad visādi gadās. Kā šajā naktī, Anna stāsta. Vairākkārt cēlusies ieņemt zāles, bet rīt pašai brīnums, — kas tā pielācojis istabu? Taču pēdas no pašas asiņojošās kājas. Ko darīt ar kāju? Kad jūtu, ka var sākties asiņošana, kāju vajag pacensties novietot augstāk, saka Anna. Bet sāpes neizstāstāmas, brīžiem pat neciešamas, viņa saka. Mēnešiem ilgi gulēts slimnīcās Preiļos, Daugavpilī, Rīgā. Kāja drusku apdzīst, bet, pārbraucot mājās, atkal viss sākas no gala.

Tomēr Anna Mihailova ar labu vārdu piemin novada domi. Pirms Ziemassvētkiem piešķirtie produkti gandrīz 30 latu apmērā pie viņas iztikšanas iespējām ir patiešām liela dāvana. Bez tam viņai noteikta mājas aprūpe. Kaimiņos dzīvojošā Janīna Sparāne izpilda dažādus invalīdiem nepieciešamus darbus, atnes produktus no veikala, palīdz mājas darbos. Par to aprūpētājai maksā pašvaldība. Anna priecājas arī par radu apciemojumiem un sniegto palīdzību.

Smaga darba pavadones

TUMAŠOVU mājās no tās saimnieces **MARIJAS** un viņas vīra **ALFONA** dzīvesprieks un vitalitāte starot staro. Īpaši jau saimniecei pēc asprātīga vārda tālu nav jāmeklē. Viņa pa starpām nopietnām lietām pamanās izsmidzināt ciemiņus. Te rauš asaras no sirsniņas smiešanās, te valgme acis par pārdzīvoto un to baiso nezināmo, ko reizēm grūti atvairīt no domām.

Abiem mājas saimniekiem ir piešķirta invaliditātes grupa. Abi — bijušie kolhoznieki, kuru spēks un enerģija bez žēlošanas šķiests kopsaimniecības labā, svešos tīrmos un fermās. Abi piedzīvojuši to pašu, ko desmitiem tūkstošu viņu vienaudžu, kas pēc pārcilvēciski smagajiem darbiem kolhozu fermās un tīrmos tagad mokās ar deformētiem kauliem, sabojātiem mugurkauliem un kustību spēju zudumiem, radikālītiem, artrītiem, astmām un traumām sekām. Tikai tagad — par nožēlojamiem grašiem, kas nav samērojami ar ziedoto veselību.

— Divdesmit pieci gadi fermā — par slaucēju, putnkopi, telkopi, bet no tiem pēdējie trīspadsmit gadi — par cūkkopēju, — savas darba gaitas atceras Marija.

— Darbs bija ļoti smags. Kad līdzot kļuva vieglāk, fermās parādījās vairāk mehānizācijas, kolhozi izjuka. Viss bija jādara ar rokām — kartupeļu, piena sulu pārnesšana, kombinētās barības izkraušana, — viņa atceras visus diendienā cilātos smagumus, kas deformēja mugurkaulu. Līdz vienā dienā kājas zaudēja jušanas spēju, un viņa vairs nespēja pārvietoties. Izrādījās, mugurkaula skriemeļi no pārmērīgas slodzes saspieda nervu, un kājas sāka zaudēt dzīvības spējas. Taču vietējie mediķi to nespēja noteikt. Kā jau padomju gados, kad pārprasta darba varonība bija vērtīgāka par pašu cilvēku, viņa joprojām pūlējās strādāt. Mariju uz darbu un atpakaļ veda ar kolhoza mašīnu. Kad fermā nostatīja uz kājām, kustēties ierastajā ritmā ar cūkdzīvniekiem vēl spēja. Un tā līdz pēdējam kolhoza pastāvēšanas dienai.

Pēc tam viņa sāka ceļojumu pa ārstu kabinetiem Preiļos un Rīgā, kamēr līdz operācijas galdam. Marija bija bezgala priecīga par to, ka atguva staigāšanas spējas, jo četri slimnieki, kas tika operēti vienlaicīgi ar viņu, tā arī palika uz vietas. Taču arī viņai bija tālu

līdz iepriekšējai Marijai — visu varošanai un darošanai. Pēc jūsu muguras var pateikt, kāds ir bijis jūsu darbs, viņai teica daudzpie-redzējis dakters.

Ar laiku tomēr kļuva stiprāka, un par spīti visiem aizliegumiem atkal ķērās pie darbiem savā saimniecībā. Pēc tam radās jauni sarežģījumi ar asinsrites sistēmu. Un tagad ir tā, ka, iepriekš neprognozējot un arī nejutot nekādus draudus, viņai zūd jušana un zūd arī pamats zem kājām. Es izvairois iet pie dīka, lai šādā brīdī neieveltos uz galvas, viņa piemin, stāstot par savu ikdienu, kurā ir viss lauku sievietei ierastais — mālopu apkopšana, dārza darbi, mājas uzturēšana kārtībā, veļas dienas. Kad govs jāslauc, uz ķebļa krišus nokrītu. Kad jāceļas augšā, pieturos pie aizgaldā, vai arī pie govs kājas. Labi, ka piena devējai pacietīgs raksturs, Marija stāsta, kā piemērojas dienas darbiem.

— Kā cilvēks laukos var nosēdēt bez darba, — viņa saka.

— Kad nokrītu, pieceļos, vai kāds mani pieceļ, un atkal eju tālāk. Ar pensiju vien bez piemājas saimniecības neiztik. Bez tam puše no pensijas tiek izdota medikamentu iegādei.

Vai pašreiz jaunās lauku sievietes nākotnē sagaida citāds liktenis, uz pārdomām aicina Marija. Zemnieces, kuras līdz spēku izsīkumam slauc pa desmit, divdesmit govīm, veic smagus darbus, piedzīvos to pašu, ko kādreizējās kolhoznieces, viņa ir pārliecināta. Bet par savām vienaudzēm un vecāka gadagājuma sievietēm novērojumu sakrājis daudz. Cik savārguši cilvēki, saka Marija. Vislabāk tas redzams kapusvētkos, kad visi iet procesijā apkārt kapiem. Salikuši, savilkti lokcekļiem, klibodami.

Marijas dzīvesbiedrs Alfons ir tāds pats kolektīvizācijas laika darbu upuris kā sieva. Dienu un nakti kā visiem astmas slimniekiem jācinās pēc elpas. Tas ir re-

● Smagi strādājošu lauku sieviešu un vīriešu vecumdienas visos laikos atnāk ar savām neizbēgamajām pavadonēm — slimībām, un no tām neizbēgs arī tie, kas tagad sevi pārpūlē, spriež Marija un Alfons Tumašovi. Tajā pašā laikā abi neslēpj, ja vien būtu veseli, tad savu zemīti joprojām apstrādātu kaut vai ar lāpstu.

zultāts darbam ar ķīmikālijām, viņš uzskata. Bijis traktorists, bieži vien vajadzēja ar indīgām ķīmikālijām apstrādāt laukus pret nezālēm un kaitēkļiem. Tika gan izsniegtas aizsargmaskas, bet, — biju jauns un stiprs, arī par ķīmisko vielu kaitīgumu neviens neko īpaši nepaskaidroja, tāpēc ne vienmēr masku uzliku. Bez tam ar tām strādāt bijis neiespējami. Tās smalcējušas. Par liktenīgo notikumu Alfons uzskata ziedoša ābeļdārza apstrādāšanu ar rokas miglotāju. Sejas āda apdegusi un pēc šī darba pat atcēlusies. Piedevām pastāvīgie caurvēji traktorā, un tā ar gadiem radusies astma. Toreiz viņam bijuši tikai 49 gadi. Atmiņā iespiēšies kritiskākie notikumi no ārstēšanās laika. Kā piedzīvota reize, tā sauktajos juku laikos, kad slimnīcā pat nebija iespēju viņam sniegt palīdzību, un tikai brīnumainā kārtā viņa sieva no kaimiņu republikas bija atvedusi nepieciešamos preparātus. Viņš sēdēja uz gultas malas un raudāja, — šo nakti vairs neizdzīvošu, abiem dzīvesbiedriem par šīm atmiņām arī

tagad acis asaras. Arī es raudāju, jo nezināju, ko palīdzēt, lai glābtu, saka sieva. Bet noticis brīnums, līdzējis tieši tas medikaments, kas pārvests no kādas Baltkrievijas aptiekas un Lātvijā nav bijis dabūjams.

Tagad aerosola baloniņš ar galveno preparātu, kas slimniekam nepieciešams, viņam kabatā dienā un zem spilvena naktī. Bez tā var iztikēt ne ilgāk par pāris stundām. Straujas kustības, piepūle slimību saasina, un siena laika darbos vai tamlīdzīgos mājas saimniekam jāpaliel malā. Ar gadiem slimība pastiprinās, invalidam kaitē arī vēja brāzmas, gaisa temperatūras izmaiņas, pārmaiņas dabā, kad, piemēram, atkūst zeme un sāk plaukt lapas.

Tumašovu māju apkārtne skaista, bet vientuļa. Dienām te nekas cits neienāk, kā tikai viena kaimiņniece. Atbrauciet kādreiz ne jau par mums rakstīt, bet tāpat vien parunāties par dzīvi, saimniece aicina žurnālistus, vienlaicīgi stāstot, cik tie ir vientuļīgi. Jo īpaši ziemā, kad arī ceļš līdz mājām ir

snīgiem aizputināts un neizbraucams. Tad ragavās tiek jūgts zirgs, un nabaga lopiņš cīnās ar kupeņām. Vasarā nereti vien te čalo mazbērni, bet arī viņi pietiekami aizņemti dažādos pulciņos un citās nodarbēs. Meitai un dēlam savi darbi, savas dzīves vietas, savas problēmas. Protams, nepieciešamības gadījumā vecākiem pietiek tikai uzgriest telefona numuru, lai viens vai otrs būtu klāt kā likts. Bet ikdienā nevienam nav laika te sēdēt.

Bet kā sakari ar pašvaldību? Ne es eju, ne es prasu, zinu, ka tāpat neko neiedos, Marija atmet ar roku, kad tiek izjautāta, kā Preiļu novadā palīdz invalīdiem. Pensija ir un sēdi, citiem ļaudīm pat tās nav, viņa kā skaldīt noskalda. Ar viņai piemītošu humoru stāsta, kā aicināta uz pensionāru sarīkojumiem, bet atteikusī, jo, — es tak nevaru padarīt, un ko tad es tur darišu. Ar humoru cenšas aizvairīt drūmās nākotnes ainas, ko bez emocijām attēlojuši ārsti, un kuras Tumašovu ģimene ļoti ļoti cer nepiedzīvot.

Invalīdiem un pensionāriem grēks žēloties

● Olgai Cepurniecei valoda ir tieša un atklāta. Ārstus gan nopel, gan pacildina. Piemin arī pašvaldību, no kuras saņemta dāvana Ziemassvētkos.

OLGA CEPURNIECE ir priecīga, ka viņai beigušās mocības ar invaliditātes grupas piešķiršanu uz laiku, nu tā viņai noteikta uz mūžu.

Bijušās kolhoza slaucējas pamata diagnoze ir sirds mazspēja, kura gan oficiālajos medicīniskajos dokumentos izteikta smalkos un sarežģītos terminos. Bet novājinātā sirds ir arī cēlonis vairākām citām slimībām, kas Olgu piemeklējušas. Tagad viņa ar grūtībām pārvietojas, faktiski nevar nostāvēt uz kājām, apgrūtināta sēdēšana.

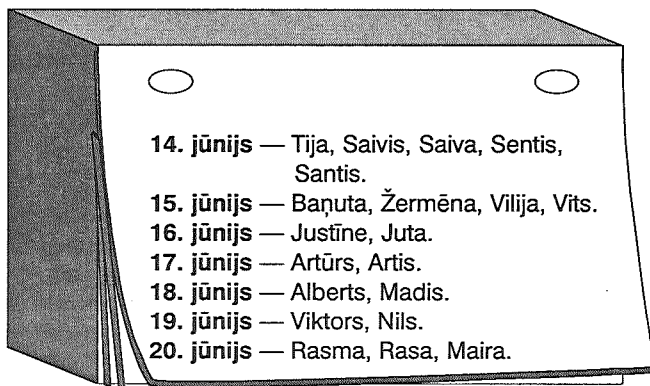
Ar Olgu sarunājamies pie daudzdzīvokļu divstāvu mājas Aizkalnes centrā. Te viņai ir dzīvoklis. Strādājusi dārzniecībā, fermā par slaucēju, par mēslu savācēju, par kurinātāju. Visi darbi sievietes spēkam pār mēru smagi. Bija reizes, kad mēslu transportieris salūza un nācās mēzt ar rokām. Fermās vienmēr valdīja caurvējš. Tāpat vienlaikus vasarā bija jāaprūpē pamatīgs runkuļu lauks, kas kolho-

zos ravēšanai tika iedalīts katrai mājai. Ar pildspalvu pie rakstāmgalda nesēdēju, viņa raksturo savus darba gadus. Tagad jāatmet doma par gotiņas apkopšanu. Patlaban tas Olgai nesasniedzams sapnis, — būt vismaz tādai invalīdei, kas spētu apkopt govi, slaukt to, izvest ganos. Diemžēl no tā jāatsakās. Labi, ka vecmātes darbus lielā mērā uzņēmusies mazmeita, kura vienlaikus studē arī saimniecisko pie vecmāmmas.

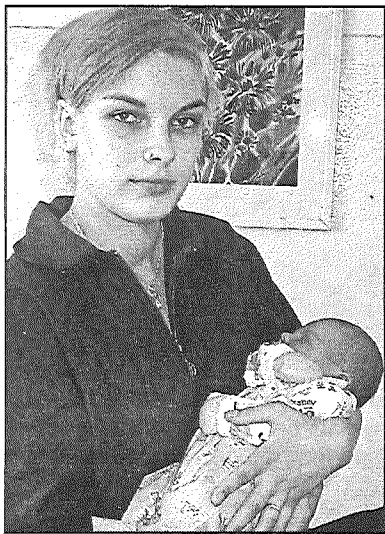
Olga savās slimībās nevienu nevaino, ir mierā arī ar pensijas apmēru, bet par viena otra daktera attieksmi gan sakāmi kritiski vārdi: Ko darīt, ja ārstu nevar izlūgties atklāt medicīnisko izmeklējumu rezultātus? Vai kā vērtēt to, ja ārsts iepriekš nepasaka, ka

ieplānotais brauciens uz Rēzekni, uz medicīnisko ekspertīzi jāpamaksā no savas kabatas? Bet pensionāram iztērēt 30 latus par transportu, kā to nācies Olgai, lai beidzot tiktu galā ar visām papīru būšanām un pārbaudēm pirms grupas piešķiršanas uz mūžu, patiešām ir pārāk dārgi. Daudz līdzekļu vajadzīgs arī medikamentu iegādei. Tomēr viņa ir optimiste. Vairāk nobažījies par citiem, kuriem nav darba, bet bērni mazi, skolojami. Pēc piemēra tālu nemeklē. Stāsta par sava dēla ģimeni, par centīgo vedeklu, kura gan bullēnus nobaro pārdošanai, gan slaucamas govis audzē. Taču par kilogramu liellopu gaļas saņemami pārdesmit santīmi, un viss darbs vējā, Olga saka. Es par citiem vairāk uztraucos, viņa atzīst, bet invalīdiem un pensionāriem sūroties būtu grēks.

APSVEIKUMI, VESELĪBA

Audz laimīgs, mazais!

Līvānietes **Marinas Komarovas** puisītis piedzima 5. jūnijā. Zēns nosaukts par **Danielu**. Šādu vārdu savam pirmajam dēlam izvēlējusies māmiņa kopā ar tēti **Andreju**. Kopā ar jaunajiem vecākiem par pirmdzimtā nākšanu pasaulē prēcējās vecmāmiņas **Nina** un **Lilija**.

Marina strādā **Rīgā** par pārdevēju, **Andrejs** — Līvānos kulinārijas firmā. Auklējot dēliņu, Marina viņam vēl augt lielam, skaistam un laimīgam. Jaunā māmiņa sirsnīgi pateicās visam dzemdību nodaļas kolektīvam.

Alidas Sadovskas mazā meitiņa piedzima 6. jūnijā. Viņa ir trešais bērniņš savai māmiņai un tētim **Albertam**. Mājās no slimnīcas mazo māsiņu gaidīja lielie brāļi **Jānis** un **Andris**. Alida strādā **Aglonas internātgimnāzijā**, bet tētis pelnās meža darbos. Mazulītei ir viena vecmāmiņa **Broņislava**. Strādīga un gādīga, par viņu teica **Alīda**. Ik vasaru lielākie bērni pavada pie vecmāmuļas, mācoties lauku darbus.

Mazulīti paredzēts kristīt **Aglonas bazilikā**. Līdz pēdējam brīdim nezināju, kas piedzims — dēliņš vai meitiņa, saka **Alīda**, tāpēc vārdiņš neesot izdomāts.

Laimīgā māmiņa sirsnīgu paldies teica ārstei **Larisai Bogdanovai** par iedrošināšanu, bet pārējiem mediķiem par palīdzību dzemdībās. Savai mazulītei **Alīda** vēlēja labu veselību, un lai dzīvē viņai pietiktu veiksmes un laimītes.

Diānas Neicenieces dēliņš pasaulē nāca 10. jūnijā. Dzemdībās klāt bija arī dēliņa tētis **Edgars**, par ko **Diāna** ir ļoti priecīga. Mazajam puisītim tētis izvēlējās vārdu — **Eduards**, šis vārds patīk arī māmiņai. Stiprs un pamatīgs vārds, viņa teica. Ģimenes prieks par jaundzimušo ir ļoti liels. **Eduards** ir ilgi gaidītais brālītis divām māšēlēm — **Ievai** un **Alisei**, kuras tagad būs palīdzes bērna pieskatīšanā. Māmiņa gan saka — auklēšu pati.

Mazajam **Eduardam** ir māšīcas un brālēni, vecmāmiņa **Silvija** un vectētiņš **Jānis**, kā arī vecvecmāmiņa **Olga**. Mazulīti paredzēts kristīt **Līvānu katoļu baznīcā**, kur vārdiņš dots arī viņa māsām.

Diāna teica sirsnīgu paldies ārstei **Svetlanai Morozovai** un pārējiem nodaļas darbiniekiem par palīdzību dzemdībās.

Trīs burvju augļi

● Kā var palīdzēt parastās aprikozes, žāvētas aprikozes bez kauliņiem un ar kauliņiem

Organisma vispārējā tonusa uzturēšana

✓ 100 g žāvētu aprikožu bez kauliņiem aplej ar verdošu ūdeni, lai tas apņemtu augļus, notur 40-60 minūtes, samalcina, pievieno 100 g rīvētu burkānu, sajauc ar aprikozēm un pieliek 1 ēdamkaroti pūdercukura. Lieto 3 reizes nedēļā, lai uzlabotu redzes asumu.

✓ 100 g žāvētu aprikožu ar kauliņiem sajauc ar 2 valriekšiem un pievieno 1 tējkaroti medus. Pustējkarote šī maisījuma pirms naktsmiera uzturēs organisma vispārējo tonusu un darbaspējas visu nākamā dienu.

✓ 100 g žāvētu aprikožu ar kauliņiem aplej ar vārošu ūdeni un vāra 15 minūtes. Lieto atdzesētu 2 reizes nedēļā, lai atjaunotu bioenerģētisko līdzsvaru.

✓ 10 žāvētas aprikozes bez kauliņiem aplej ar vārošu ūdeni (tā, lai augļi būtu apņemti), notur 40-60 minūtes, uzlējumam noņem, augļiem pievieno vienas citrona šķēlītes mīkstumam un pustējkaroti me-

dus. Maisījuma lietošana paaugstina pretestību slimībām, kā arī nostiprina imūnsistēmu. Žāvētas aprikozes var aizstāt ar svaigām aprikozēm.

✓ 100 g žāvētu aprikožu ar kauliņiem un 50 g rozīņu aplej ar verdošu ūdeni un notur 40-60 minūtes. Lieto augļus, uzdzērot uzlējumam 2 reizes nedēļā, lai likvidētu garīgo spēku izsīkumu un fizisko pārslogu.

✓ Trīs žāvētas aprikozes bez kauliņiem aplej ar verdošu ūdeni, notur stundu, novārijumu noņem. Uzvāra pusglāzi auzu pārslu un sajauc ar trim sasmalcinātajām aprikozēm. Lieto 4 reizes nedēļā no rīta un vakarā, lai notievētu un izvadītu no organisma šlakvielas.

Nomierinošs līdzeklis

✓ Izzāvējiet vienu aprikozes kauliņu, atdaliet to no kodola, sasmalciniet, uzlieciet uz nedegošas virsmas un aizdedziniet. Atstājiet istabā 5 minūtes, bet paši ieejiet otrā istabā. Pēc 5 minūtēm novāciet degošās čaumalas un vēl

pēc 10 minūtēm izvēdiniet telpu. Pēc kvēpināšanas saglabājusies smarža iedarbojas nomierinoši uz nervu sistēmu un tai ir pretmikrobu iedarbība infekcijas slimību gadījumos. Kvēpināšana jāizdara ne vairāk kā vienu reizi nedēļā.

✓ Izzāvējiet vienu aprikozes kauliņu, atdaliet to no kodola, sasmalciniet, uzlieciet uz nedegošas virsmas un aizdedziniet. Lai čaumala deg 15 minūtes, pēc tam pievienojiet izžāvētas alojes pulveri. Paņemiet paplāti ar degošo kauliņu un izstaigājiet ar to visu dzīvokli, uzkvējoties kaktos un tur, kur ir vislielākais mitruma saturs. Kvēpināšana jāizdara pilnmēnesī, lai attīrītu māju un atjaunotu tajā mieru un dvēseles līdzsvaru.

Ārīga lietošana

✓ Žāvētas aprikozes bez kauliņiem aplejiet ar verdošu ūdeni tā, lai ūdens apņemtu augļus, ļaujiet nostāvēties apmēram stundu, novārijumu noņemiet. Saberziet aprikozes viendabīgā masā un uzlieciet gludā kārtā uz sejas 10 minūtes. Pēc tam noslaukiet maisī-

jumu ar salveri un uz 10 minūtēm uzlieciet viendabīgā masā saberztas svaigas vīnogas. Tad noņemiet tās ar salveti un nomazgājiet ar vārītu ūdeni, pievienojot svaiga citrona sulu (1 tējkarote sulas uz 250 g vārīta ūdens). Maska jāliek 1 reizi divās nedēļās, lai sejas ādu dziļi attīrītu un lai novērstu tās vītumu. Maskai žāvētas aprikozes var aizstāt ar svaigām.

✓ Žāvētas aprikozes bez kauliņiem aplejiet ar verdošu ūdeni, uzvāriet 5-7 minūtes, ļaujiet nostāvēties apmēram stundu, noņemiet atdzesējiet, pēc tam saberzot viendabīgā masā. Izklājiet līdzēnā kārtā uz kokvilnas auduma un pielieciet pie bojātā ādas iecirkņa ar putriņu apakšā uz 20-25 minūtēm. Kompresēi ir baktericīda iedarbība, kā arī veicina ātru brūču sadzīšanu.

✓ Trīs svaigas aprikozes saberziet un sajauciet ar 2 ēdamkarotiem krējuma. Maisījumu lieciet uz ādas, kas apdegusi saulē. Turiet 5-10 minūtes, pēc tam nomazgājiet ar siltu zaļās tējas uzlējumam.

«Ādere»

HOROSKOPS NEDĒĻAI (16.06. - 22.06.)

Auns. Jums jāatturas no naudas darījumu kārtošanas, ar naudu esiet piesardzīgi un nesteidzīgi. Šī nedēļa solās būt aktīva, rostiņa, bet ne tik saspringta un riskanta kā iepriekšējā. Neaizmirstiet par saviem draugiem, kuri jums daudz palīdzēs. Veidosies arī daudz jaunu kontaktu. Auniem derētu uzmanīties no pārmērīgas greisirdības.

Vērsis. Galvenās rūpes būs saistītas ar materiālo stāvokli, īpašumu. Ja iepriekš būsit rīkojušies negodīgi, var gadīties bargi par to samaksāt. Ja jums būs stabils materiālais pamats, mīlestībā un attiecībās veiksies, savādāk iespējami kašķi un nesaprašanās sākumi dēļ. Sirds dziļumos alkstiet patvērumu mīļotā azotē.

Dviņi. Darbu mainīsiet, lai uzlabotu savu finansiālo situāciju. Prātam un gudrībai būs liela nozīme. Daudzi šīs zīmes pārstāvji apprecēsies, sadarbības, bērnu dēļ mainīs dzīves apstākļus, pat pārcelsies uz citu valsti. Ja arī kādas attiecības pārtrauksiet, to vietā tūdaļ nāks jaunas.

Vēzis. Darba būs daudz, un tā rezultāts būs atkarīgs no jūsu attiecībām gan ar kolēģiem, gan priekšniecību. Jums jāuzmanās no juridiska rakstura problēmām. Šonedēļ aktualizēsiet personiskās dzīves lomu. Pateicoties savai emocionālībai, iespējamas greisirdības scenāriji, kas tikā sarežģīs attiecības.

Lauva. Ja necentīsieties kaut ko radikāli mainīt, laiks būs finansiāli labvēlīgs un stabils. Jums tiks dotas plašākas iespējas būt pašiem saimniekiem un noteicējiem. Daudz naudas tērēsiet, lai piepildītu savu iemīļotā iegribas. Šonedēļ varat uzsākt atbrīvoties no kāda kaitīga ieraduma. Traucēs skauģi, nelabvēļi un arī greisirdība.

Jaunava. Nedēļa būs saspringta, liela slodze, pienākumi un darbs. Liela nozīme attiecībām ar vadību. Trūkumus jūs pratīsiet saskatīt, tomēr būtu ieteicams savaldīt sevi un nekritizēt. Tā kā personiskā dzīve nebūs pirmajā vietā, tad stabilitāte pārējās dzīves jomās nāks par labu attiecībām. Kādam iespējams dienesta romāns.

Svari. Jums gaidāmi notikumi, kas var būtiski ietekmēt jūsu dzīvi ilgā laika periodā. Labas karjeras iespējas sagaida tos, kas lielu uzmanību ir pievērsuši savai izglītībai. Šonedēļ tiks pārtrauktas traumējošas, traucējošas attiecības, lai tiktu uz priekšu, no bremzējošajām attiecībām būtu jāatsakās.

Skorpions. Pastāv reāla cerība, ka finansiālā situācija uzlabosies. Izmantojiet piedāvātās ceļošanas iespējas kopā ar mīļoto, bērniem. Personiskā dzīve pamazām nokārtosies, var uzliesmot jauna mīlestība. Jums derētu sakārtot savu dzīvesvietu, apkārtni, vairāk laika veltiet atpūtai.

Strēlnieks. Nemierīga, bet ļoti nozīmīga nedēļa. Darba maiņa iespējama attiecībā dēļ. Mainoties attiecībām ar līdzcilvēkiem, mainīsies arī jūsu finansiālais stāvoklis. Privātajā dzīvē jānāk skaidrībai, tā gan būs vairāk atkarīga no otras puses iegribām. Veselības problēmas radīsies galvenokārt jūsu saspringtās nervu sistēmas dēļ.

Mežzīsis. Nopietnam darbam būs arī nopietni rezultāti. Padomājiet par iespējām papildināt savas zināšanas studijās ārzemēs. Šonedēļ vairāk domāsi par attiecībām, mīlestību, daudzi būs nobrieduši spert izšķirošo soli. Tiem, kuri nēgriko savā dzīvesveidā, problēmas ar veselību nav gaidāmas.

Ūdensvīrs. Radošā ziņā labvēlīgs laiks. Finansiāli nedēļa būs mainīga, nedēļas otrajā pusē situācija kļūs stabilāka. Mājās situācija būs saspringta, vajadzētu pārtraukt neperspektīvās attiecības, kas jūs tikai kavē doties tālāk. Pieaugs mīlestības nozīme, daudzi domās par ģimenes pieaugumu.

Zivis. Iespējami zīmīgi notikumi. Liela nozīme būs attiecībām ar priekšnieku, tad jūs varat sagaidīt algas paaugstinājumu. Jums nevajadzētu apmeklēt masu pasākumus, kā arī iesaistīties diskusijās. Daudzi tomēr būs nobrieduši radikālai rīcībai — darba, dzīvesvietas un apstākļu maiņai.

STATISTIKA

Eiropieši dienā atpūšas līdz sešarpus stundām

ES statistikas birojs «Eurostat» veicis pētījumu par to, kā sev atvēlētās 24 diennakts stundas izlieto eiropieši – atsevišķi vīrieši un sievietes. Tādējādi starp 13 apsekotajām valstīm noskaidrotas gan čaklākās mājsaimnieces, gan ilgākie gulētāji, gan nopietnākie strādātāji.

«Eurostat» nonācis pie atzinuma, ka visumā vīrieši un sievietes Eiropā savu laiku tērē līdzīgi. Darbam tiek ziedotas 6-7 stundas tik maz tāpēc, ka tās ir vidējās, ņemot vērā brīvdienas un atvaļinājumus. Visvairāk strādā slovēņi un ungāri, vismazāk – beļģi un somi. Ja būtu apsekoti latvieši, tad nenoliedzami Latvijas vīrieši būtu pirmajā vietā, ko apliecina iepriekšējais pētījums: visilgāk Eiropā strādā vīrieši Latvijā – 44 stundas nedēļā.

Ikdienas pārvietošanās un ceļošana vidēji paņem vienu stundu – mazliet ilgāk pārvietojas briti un zviedri, salīdzinoši mazāk – franči un ungāri.

Brīvajā laikā eiropieši skatās televīziju vai video, atpūšas (sporto, nodarbojas ar hobijiem) un veltī socializēšanās pasākumiem (piedalās sabiedriskajā dzīvē, kultūras pasākumos). 40% brīvā laika – vismaz 2 stundas tiek pavadīts pie televizora. Vislielākie sēdētāji pie televizora ir ungāri – 2 stundas 44 minūtes, un, protams, visās valstīs vīrieši pie zilā ekrā-

na sēž ilgāk.

Brīvajam laikam tiek atvēlēts no 4,5 līdz 6,5 stundām dienā (vidēji, ieskaitot nedēļas nogali). Visvairāk vaļojas norvēģi un somi, vismazāk franči un ungāri.

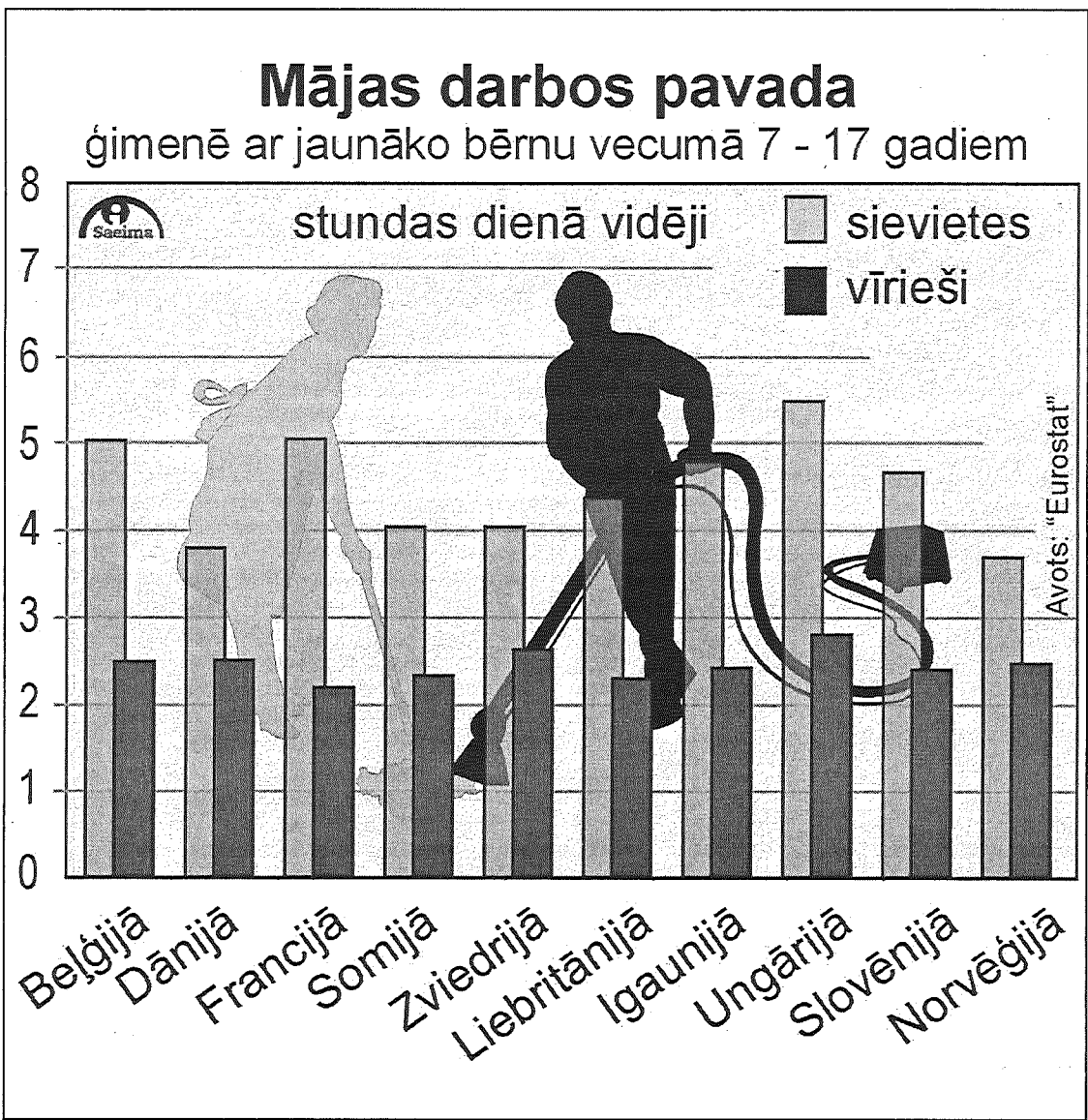
Gandrīz pusi no diennakts laika eiropieši ziedo naktsmieram, maltītēm un sevis apkopšanai. Cilvēki dienā guļ 8 līdz 9 stundas, 2 līdz 3 ēd, gērbjas, pucējas.

Visilgāk guļ franči – vairāk nekā 9 stundas, un arī visvairāk laika ziedo sevis aprūpēšanai. Visās 13 apsekotajās valstīs sievietes guļ mazliet ilgāk nekā vīrieši, izņemot mūsu ziemeļu kaimiņus igauņus, kur abi dzimumi guļ vienādi ilgi. Tāpat sievietes vairāk laika veltī sevis apkopšanai, izņemot Ungāriju, Igauniju un Slovēniju.

Beļģijā, Francijā Igaunijā un Ungārijā mājas darbi (mājas remonts, apkopšana, amatnieka darbi, bērnu vai veco ļaužu aprūpe) paņem vairāk laika nekā peļņas darbs vai studijas. Ir valstis, kurās darbs nomoda laika patēriņa ziņā ir pirmajā vietā – tā tas ir Norvēģijā, Liebritānijā un Somijā.

Visās valstīs vīrieši apmēram par stundu vairāk nododas peļņas darbiem nekā mājas darbiem. Savukārt, sievietēm mājas darbi paņem stundu ilgāk nekā darbs vai studijas, izņemot Dāniju un Norvēģiju, kur tie abi ir līdzsvarā. Visvairāk mājās noņemamas kandidātvalstu sievietes – igauņietes, ungārietes un slovēnietes.

Ivars Bušmanis

ES Konstitūciju bez referendumiem nepieņemt

Ja jauno ES Konstitucionālo līgumu visas valstis divu gadu laikā neratificēs, to nodos izskatīšanai ES Padomei, teikts jaunās ES Konstitucionālā līgumu projektā, ko stādījis priekšā Valērijs Žiskārs D'estēns.

Pašsaprotami, ka Konstitūcija

būs jāapstiprina visās 25 dalībvalstīs – pretējā gadījumā tā nestātos spēkā. Turklāt arvien vairāk valstis iestājas par Konstitūcijas projekta apstiprināšanu referendumā.

Konventa plenārsēdes beigās jau 92 delegāti (no 123) parakstījuši aicinājumu dalībvalstīm organizēt tautas nobalsošanu šajā

jautājumā. Īrijā un Dānijā referendumi būs noteikti, tāpat kā par iepriekšējiem ES pamatlīgumiem. Atsaukusies ir pat Francija, arī Austrija un Portugāle pieļauj šādu iespēju, Itālija domā referendumu apvienot ar Eiroparlamenta deputātu vēlēšanām. Vienīgi Vācijā referendums nenotiks, jo

to rīkot federālā līmenī noliedz konstitūcija.

Kandidātvalstīs referendumi noteikti jāriko, jo piedāvātais ES uzbūves modelis atšķiras no esošā, par ko šogad kandidātvalstis jau nobalsojušas vai balsos referendumus.

Latvija var pretendēt līdzekļiem no 283 ES fondiem

Eiropas Savienības informācijas centrā ir pieejams «Eurofunding» katalogs, kurā ir apkopota informācija par visiem ES fondiem, kur var pieteikt projektus finansējumam. Pavisam katalogā ir apkopota informācija par 444 fondiem, no kuriem 283 attiecas arī uz Latviju.

Katalogā ir pieejama informācija par katru no fondiem – par tā darbības jomu, finansējamām aktivitātēm, pieteicējam izvirzītajiem kritērijiem, pieejamiem līdzekļiem, darbības ilgumu, kā arī kontaktinformācija. Ar katalogu bez maksas var iepazīties ikviens interesents katru darba dienu Eiropas Savienības informācijas centrā – Rīgā, Basteja bulvārī 14, 1. stāvā.

Pamatinformācija par fondiem un galvenajiem pieteikšanās kritērijiem atrodama arī interneta mājas lapā.

EIROINFO ATBILDE

Tiksim NATO, ja arī nobalsosim pret ES

– Kas notiks ar mūsu uzņemšanu NATO, ja referendumā nobalsosim pret iestāšanos ES?

2002. gada 21. novembrī NATO valstu un valdību vadītāju sanāksmes laikā Prāgā Latvija tika oficiāli uzaicināta pievienoties aliansēi.

Ar uzaicinājuma saņemšanu ir aizsācies jauns posms Latvijas ceļā uz dalību NATO. Šis posms sākās jau decembrī ar pievienošanās sarunām un ir paredzēts, ka beigsies 2004. gada maijā ar nākošo NATO dalībvalstu valdību un vadītāju sanākumi, kuras laikā Latvi-

jai formāli ir jāklūst par pilntiesīgu NATO dalībvalsti.

Lai kļūtu par pilntiesīgu NATO locekli, Latvijai ir jāveic dažādas darbības.

Pirmkārt, 2003. gada martā LR Ārlietu ministre Sandra Kalniete nosūtīja vēstuli NATO ģenerālsekretāram Lordam Robertsonam, kurā apstiprināja Latvijas vēlēšanos un gatavību kļūt par alianses dalībvalsti. Kopā ar vēstuli tika iesniegts arī Latvijas reformu plāns.

2003. gada 26. martā deviņpadsmit NATO dalībvalstis parakstī-

ja Ziemeļatlantijas līguma protokolu, kas nosaka Latvijas dalību aliansē. Pašlaik notiek pievienošanās protokola ratifikācija NATO dalībvalstu parlamentos. Ratifikācijas process notiek katrā dalībvalstī pēc nacionāli noteiktās apstiprināšanas kārtības no 2003. gada marta līdz 2004. gadam.

2004. gada sākumā notiks pievienošanās protokola ratifikācija Latvijas Saeimā un tā iesniegšana ASV Valsts Departamentā oficiālā depozitārijā statusā.

2004. gada maijā notiks NATO

Atbildi sagatavoja Zane Veidemane, Saeimas ESIC

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

LĪGO
depozīts

NO 1. JŪNIJA
LĪDZ 15. JŪLIJAM

līdz **6%**
visās bankas filiālēs

Pirmie 2000 noguldītāji
saņems bankas Ligo dāvanas

Priecīgus Jānus
ar Baltijas Tranzītu banku

Baltijas Tranzītu banka

Raženi procenti!

Terminnoguldījums **Ābele**
Paaugstinātas procentu likmes

līdz **6%** tikai līdz 31. jūlijam

Termiņš	6 mēn.	12 mēn.	24 mēn.	60 mēn.
LVL	4,10%	5,00%	5,40%	6,00%
USD	2,15%	2,70%	3,25%	-
EUR	3,50%	3,95%	4,15%	-

Minimālā noguldījuma summa — 30 LVL, 100 USD, 100 EUR.

Hipotēku banka

Tālrunis informācijai 8000100.
www.hipo.lv

Preiļos, Brīvības ielā 2, tālr. 5307062. Daugavpilī, Viestura ielā 2, tālr. 5427931.
Jēkabpilī, Brīvības ielā 116, tālr. 5281602. Krāslavā, Sv. Ludviķa lauk. 3, tālr. 5626058.
Madonā, J. Poruka ielā 2, tālr. 4821655. Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 119, tālr. 4624530.

SKAISTUS UN VESELUS NAGUS VAR ATGŪT!

Onihomikozes – nagu sēnišu infekcijas ir plaši izplatītas slimības. No onihomikozēm Latvijā cieš caurmērā 10-20 % iedzīvotāju. Galvenais saslimšanas iemesls varētu būt mūsu vēsais klimats, kura dēļ cilvēkiem dienas lielāko daļu gandrīz visa gada garumā jāvalkā apavi. Iespēja inficēties ar sēnītēm pieaug arī ar gadiem, jo āda pakāpeniski noveco.

Vēl pavisam nesenu onihomikožu ārstēšana bija ilgs un mokošs process, kuru veiksmīgi pabeigt varēja tikai retais pacients. Šobrīd medikū rokās ir unikāli un efektīvi preparāti. Turklāt, izmantojot tā saucamo pulsa terapiju, zāles nav jālieto katru dienu.

Ja jums ir pazīstamas ar onihomikozēm saistītas problēmas un ir vēlēšanās savus nagus atkal redzēt veselus un skaistus, lūdzu griezties pie sertificēta dermatologa venerologa Dr. A. Levikina Preiļu slimnīcas poliklīnikā, 318. kabinetā. Adrese: Raiņa bulvāris 13, Preiļi. Tāl. 5321677.

Onihomikožu diagnozi noteikti ir jāapstiprina speciālistam dermatologam. Akcijas laikā iespējama ārstēšanas izdevumu samazināšana. Ģimenes ārsta nosūtījums nav nepieciešams.

SIA BŪVTEKS
BŪVMATERĪĻU VEIKALS
no 9. jūnija līdz 9. jūlijam
svin savu 4 gadu jubileju.

Mēneša ietvaros:

- 4% atlaide visiem pirkumiem, kas lielāki par 5 Ls,
- visi šie čeki piedalās loterijā, kas notiks 9. jūlijā veikala dzimšanas dienā.

Sīkāka informācija par loterijas norisi
SIA Būvteks būvmateriālu veikalā
Brīvības ielā 76, Preiļos.

Nāc, iepērcies mūsu veikalā
un esi vinnētājs!

SIA «Vilcāns V»

Līvānos, Alejas ielā 19

(Ubaglīci pie pilsētas stadiona)

izgatavo melnā granīta pieminekļus,
apmales un melnās betona apmales.

Līvānu novada iedzīvotājiem LĪZINGS!

Tāl. 6469426, 53 41555 pēc 20.

Firma pērk mežus,
var būt kopā ar lauksaimniecības
zemi un mājām, arī cirsmaš.
Tāl./fakss 7917968, 6520574.

SIA «Vulkāns» (licence nr. 4-1064)
iepērk visu veidu krāsainos metālūžņus
Madonā, Saules ielā 58A, tālr. 4823438.
Viljānos, Rīgas ielā 45A, tālr. 44460044.
Augstas cenas.

Z/s «Āres» iepērk jaunlopus,
liellopus, aitas, zirgus.
+12%, +18% kompensācija. Formē
subsīdijas. Samaksa tūlītēja.
Tāl. 55658, 55648.

SIA «Dubiki» pērk cūkas, liellopus,
jaunlopus, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja. +12%, +18%
Tāl. 9121830, 6499013, 54-74809.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta
Preiļu brigāde
izsludina konkursu uz vakanto
SPECIALIZĒTĀ VALSTS CIVILDĒNIESTA
IERĒDŅA AMATU – UGUNSDZĒSĒJS GLĀBĒJS

Pretendentiem jāatbilst «Ugunsdrošības un
ugunsdzēsības likuma» 28. panta prasībām.
Gaidām jūsu pieteikuma vēstuli, profesionālās
izglītības aprakstu un apliecināto dokumenta kopiju
20 dienu laikā no paziņojuma publicēšanas.

Adrese: Valsts ugunsdzēsības un glābšanas
dienesta Preiļu brigāde, Aglonas ielā 20, Preiļi.
Uzziņas pa tālruni 5307099.

Cienījamie LĪVĀNIEŠI!

18. jūnijā ap plkst.
11.00 laukumā pie kul-
tūras nama tiks demon-
strēta Husqvarna un
Jonsered plaušanas teh-
nika. Visiem interesentiem tiks dota iespē-
ja izmēģināt demonstrējamo tehniku.

Igora Pliča Fotocentrā Preiļos, Aglonas ielā 1
akcija – fotogrāfijām dokumentiem
līdz 30. jūlijam **20% atlaide.**
Tāl. 5322050.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdod
privatizācijas un kompensācijas
sertifikātus un LOMBARDS izsniedz
kredītu pret ķilu katru dienu
Līvānos, Stacijas ielā 1. Tāl. 6780843,
42332, 41221 (vakaros).
Preiļos (tikai sertifikāti), Raiņa bulv. 15.
Tāl. 53-07068, 23024 (vakaros).

SIA «Kārlis Viens» iepērk jaunlopus,
liellopus, aitas kautsvārā.
Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).
Formē subsīdijas.
Tāl. 9439739, 6468887; 53-48524.

Pastāvīgi pērk
cūkgaļu.

Tāl. 9171235.

Pārdod

govī, teļu, bekonu, ganu, šņori, mietņus, ro-
tējošo plaušmašīnu u.c. tehniku. Tāl. 5376279,
9258998;

riteņcisternu lopu dzirdināšanai. Tāl. 75422;

garāžu Preiļos. Tāl. 9118637;

M-2140 labā vizuālā un tehniskā stāvoklī, lēti.
Tāl. 77748;

VW Transporter, D, 1989. g. Tāl. 9118637;

motorzāģi Jonsered-2045. Tāl. 9516714.

Pērk

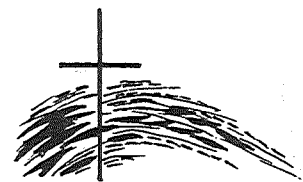
māju Preiļos. Tāl. 5931721;

lauku īpašumu (māju, zemi) gleznainā vietā
ūdenstilpnes krastā. Tāl. 9121171;

ekskavatoru E-304 (draglaini), buldozeru
T-100, DT-75; Tāl. 9413235.

Dažādi

vajadzīga aukle 1 g. bērnam dzīvošanai ģime-
nē Vācijā. Tāl. 9183378, 4603325 darba laikā.

Pēkšņi bez atbildes jautājums...
Acīs viz sāpju asaras.

Sirdī un dvēselē satumsams.

Nebūs vairs saules, vasaras.

Sāpju brīdī esam kopā ar Mariju

Mierīgu, MĀTI smiltājā izvadot.

SIA «Preiļu celtnieks» kolektīvs

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz

pusēm,

Nav tādu vārdu, kas mierināt

spētu...

Skumju brīdī esam kopā ar

skolotāju Viju Ruskuli un viņas

tuviniekiem, no TĒVA

uz mūžu atvadoties.

Aglonas arrodvidusskolas kolektīvs